

Gorbačov v Iskri

Obisk v Iskri Mihaila Gorbačova; danes nedvomno enega izmed najizjemnejših svetovnih voditeljev, zagotovo ni stvar naključja in protokolarnе domiselnosti. Zdi se, da gre za logično posledico večletne prisotnosti Iskre v Sovjetski zvezi, pa naj gre za dobavo naših telefonskih central (Moskva, Minsk, Erevan itd.) ali pa za medsebojno znanstvenotehnično in proizvodno sodelovanje (program Ljumo) na eni strani, na drugi strani pa za stremljenje Sovjetske zveze in osebno Gorbačova po perestrojki, to je po modernizaciji in vključevanju Sovjetske zveze v sodobno tehnologijo na pragu 21. stoletja.

Zato sta obe dejstvi logično pripeljali Gorbačova v našo ljubljansko in iskrško stegenko »tehnološko dolino«, konkretno v našo delovno organizacijo Avtomatika, kjer pa se visoki gost ni seznanil samo z delom in snovanjem Avtomatike, temveč tudi s prizadevanjem celotne Iskre, ki se globoko zaveda, da brez znanja, uporabe najnoveše tehnologije in sodasnega vsrtrcnega koraka z razvitim svetom tudi pri nas ni možna »perestrojka« ali prestrukturiranje kot pravimo pri nas ali izhod iz naše politično-gospodarske krize, ki nosi v sebi tudi to pozitivno plat, da nas sama sili in žene, da se znebimo čim prej starih navad, okostenelih dogem in ob našem izvirnem samoupravljanju iščemo in tudi najdemo pot v socializem modernega časa, zazrtem v prihodnost s humanistično, demokratično in inovacijsko podobo.

V tem smislu moramo razumeti obisk Gorbačova v Iskri, ki pomeni na eni strani za nas visoko priznanje, na drugi strani pa tudi nov izziv, da bomo kljub omenjenim kriznim težavam izpulili iz njih na široka morska prostranstva bližnje prihodnosti in človekove ustvarjalnosti.

Sicer pa bomo o tem izjemnem obisku mnogo več in podrobneje spregovorili v naslednji številki našega glasila.

Dušan Željenzov

Priprave na dan Iskre in borca

Kažejo se že obrisi proslave na Soriški planini

Pod vodstvom predsednika PO SOZD Iskra Franca Šifkoviča je bila v četrtek, 3. t. m. že tretja seja odbora za proslavo dneva Iskre in dneva borca, ki bo, kot je že znano, letos v soboto, 2. julija na Soriški planini, v organizaciji naše DO Elektromotorji iz Železnikov.

Po pregledu zapisnika druge seje in ugotovitvi izpolnitve sklepov, sprejetih na tej seji, so potem nekatere komisije udeležencem že predložile tudi konkretne osnutke programov naše osrednje letošnje proslave. Predsednik komisije za program in vsebino Mirko Polajnar je posredoval podrobnejši osnutek scenarija prireditve, katere uvodni del naj bi se začel ob 8.30 in trajal do 10.30, ko naj bi se začel osrednji del pros-

lave. To pot naj bi začetek glavne proslave pomaknili za pol ure pozneje zato, ker je potrebno upoštevati, da je pač dostop na Soriško planino možen izključno s cestnimi vozili pa tudi dovozne ceste bodo le organizirano in s težavo omogočile prihod na Soriško planino predvidenemu številu Iskrašev, ki zagotovo ne bo majhno.

V uvodnem delu programa predvidevajo dobrodošlico ob parkirnem prostoru, ki naj bi jo izvajala godba na pihala Alplesa iz Železnikov, vmes pa bi se vključevalo ozvočenje z narodno glasbo, medtem ko naj bi igrala godba na pihala tudi na prireditvenem prostoru.

Osrednji program naj bi se začel z uvodnimi akordi hornistov (igralcev na rog), nakar bi mešani pevski zbor Iskra iz Železnikov zapel Zdravico. Po dobrodošlici, pozdravih gostitelja in prireditelja

ter slavnostnem govoru bi sledil kulturni program, v katerem bi pel omenjeni mešani pevski zbor, nastopili bi recitatorji, v vsebino kulturnega programa pa bi bila seveda vključena tematika revolucije in našega narodnoosvobodilnega boja. Po prvem delu kulturnega programa naj bi bila slavnostna podelitev Iskrine nagrade za življenjsko delo in pet Iskrinih tradicionalnih nagrad, nakar bi se kulturni program nadaljeval do 12.20. Ta drugi del programa naj bi bil vsebinsko obarvan vedrejšje na narodnozabavne in planinske teme. S tradicionalno primopredajo zastave prihodnjemu organizatorju dneva Iskre in borca za 1989. leto naj bi se tako slavnostni del proslave tudi zaključil.

Še dalje bo seveda potekal kulturni program, v katerega naj bi se vključili harmonikarji, hornisti in godba na pihala, nakar bi sledi-

la glasba za ples, ki naj bi jo izvajal domači ansambel Obzorje iz Železnikov in kak znan slovenski ansambel, ki bi ga bilo uspelo pridobiti organizatorju za nastopanje, oz. igranje na Soriški planini.

Vmes bi bila seveda tudi vrsta nastopov folklorne skupine, skupine za izrazni ples, lovsko društvo Sorica naj bi humorno predstavilo lovski krst, športno društvo Iskra Železniki bi organiziralo vlečenje vrvi, poskrbeti pa bi bilo treba tudi za otroški program.

Poleg prireditve na Soriški planini naj bi bilo živahno tudi v Železnikih samih, kjer naj bi bil odprt muzej, medtem ko bi v vasi Sorica organizirali tudi plesni oder, kjer bi igrala skupina Snežinka iz Iskre, v kulturnem domu v Sorici pa naj bi odprli še razstavo likovne skupine Iskra ter seveda Groharjevo razstavo v soriškem župnišču, saj je končno Sorica rojstni kraj velikega slovenskega impresionista Ivana Groharja, pri vsem tem pa seveda v Sorici tudi ne bi smeli pozabiti na ustrezno ponudbo jedače in pijače.

Seveda je to samo okvirni programski načrt osrednje prireditve, ki bo do končnega oblikovanja zagotovo doživela še določene spremembe, vendar je že iz vsega zapisanega moč razbrati, da na Soriški planini letos nikakor ne bo, niti ne dolgočasno, niti ne nezanimivo.

Komisija za prehrano bo v paket vložila rženi hlebček, ki naj bi tako zaokrožil zares planinsko in domačo ponudbo jedil za to priložnost. Komisija za promet se je že povezala s kranjskim cestnim podjetjem, ki je obljubilo, da bodo pravočasno uredili dovozne ceste na Soriško planino, predviden pa je tudi poseben sestanek z upravo javne varnosti glede ureditve prometa. Ob koncu sestanka so tudi sklenili, da je potrebno za prireditev čim prej pridobiti vsa ustrezna soglasja kot jih terjata naša zakonodaja.

Več o konkretnih rešitvah prostorske ureditve in ostalem pa drugič, saj je Soriška planina zdaj še pod globokim snegom.

D. Ž.

Produktivnost ni bila lani merilo za nagrajevanje

Pogovor
z Jožetom Šurcem

»Sprva smo bili precej zadovoljni z visokimi številkami, toda vse bolj, ko se je leto bližalo koncu in zaključnemu računu, smo spoznali, da je bilo za »veliko denarja, malo muzike«. Predvsem nismo zadovoljni s samim seboj, ker menimo, da imamo še veliko možnosti za boljše poslovanje, vendar pa lahko rečem, da so vsi pogoji gospodarjenja že nekaj zadnjih let skrajno nelogični in nestimulativni, saj dosegamo obratne efekte od željenih. Pri tako ogromnem celotnem prihodku, ki je večji od tistega leta 1986 kar za dobrih 100%, se nam je čisti rezultat zmanjšal prav tako za približno 100% in nam ne daje osnovnih možnosti za kakršno koli razširjeno reprodukcijo. Povečana produktivnost v Elementih ni vplivala na naše boljše gospodarjenje...«

To je uvodna misel člana KPO v delovni organizaciji Elementi Jožeta Šurca, ki nam je predstavil poslovanje tega, v Iskri še vedno najbolj izvozno usmerjenega kolektiva, v minulem letu.

»Samo primer: naš celotni prihodek je bil večji za 106%, presegli smo proizvodni plan, dosegli smo izvozni plan in z vsem tem bi morali biti zadovoljni. Celotni prihodek je znašal skoraj 81 milijard dinarjev in takšne številke nismo »videli« še nikoli. Dohodek je znašal 29 milijard, čisti dohodek pa je bil nižji še za 10 milijard. Ob tem smo spoznali, da ta dohodek nismo ustvarili z visokimi cenami, ravno obratno: naša produktivnost se je povečala za 40% in ker se je celotni prihodek povečal za 100%, pomeni, da smo izkoristili samo 60% teh inflacijskih možnosti; inflacija je namreč znašala lani, kot je znano, okoli 160% in smo torej mi na račun lastne produktivnosti relativno zniževali cene. Od vsega tega pa, kot zdaj ugotavljamo, nismo imeli in nimamo nič. Produktivnost lani ni bila merilo za nagrajevanje.«

In kateri problemi so najbolj pestili Elemente?

»Več jih je bilo, verjetno največji pa so bila porabljena sredstva za materiale, ko so stroški poslovanja strahovito narasli. Morda tale ilustracija: v prvem polletju smo dosegli 30% omenjenega celotnega prihodka in smo imeli takrat dvakrat več akumulacije, v drugem polletju pa smo torej dosegli 70% celotnega prihodka, akumulacije pa nismo imeli in smo praktično naredili izgubo. Zadnjih lanskih šest mesecev so stroški nekontrolirano poskočili in kljub zamrznitvi so bile cene dirigirane in takšne, da so nam porušile vse kalkulacije in vse možnosti za gospodarjenje v tisti smeri, da bi nam ostal tudi kakšen dinar za našo reprodukcijo.«

Kakšen pa je bil finančni rezultat po posameznih tovarnah v Elementih?

»Lahko bi rekel, da smo ta finančni rezultat dosegli le v tolikšni višini, da bomo preživeli. Tovarne, ki so bile še nedavno odlične, so postale lani zadostne, tiste, ki so bile dobre pa so padle na mejo rdečih števil. Le trboveljski Polprevodniki se niso mogli kljub prizadevanjem izogniti izgubi. Ta izguba je znašala 567 milijonov dinarjev, smo pa jo že do oddaje zaključnega računa pokrili.«

Bi nekoliko podrobneje predstavili poslovanje posameznih tovarn iz Elementov?

»Elektroliti, Magneti, Specialni elementi in Keramični kondenzatorji so nekako poslovali v mejah donosnosti, vsi ostali pa so se borili za minimalne sklade, kot sta rezervni sklad in sklad skupne porabe, ni jim pa ostalo za sklad za razširjanje materialne osnove, torej za investicije.«

Verjetno ste imeli tudi v Elementih številne probleme z obračunskim sistemom?

»Vsekakor. Ta sistem je pokazal kup neznanj, saj do zadnjega nismo vedeli, kako bo zaključni račun sploh zgedel. Poleg vsega so se pokazale tudi variante neskončnih možnosti izdelave zaključnega računa, tako da nas čaka še precej dela, da bi lahko te številke, če naj tako rečem, navaden človek sploh razumel. Tega danes tudi računovodje povsem ne razumemo. Osebnostno menim, da ni možno zmanjševati inflacije z obračunskim sistemom, s čaranjem s papirji, pri tem pa seveda ne mislim na čaranje v obliki goljufij, ampak na to, da lahko z različnimi konti naredi računovodja več bilanc.

Prepričan sem, da je treba bilanco ponovno

izdelati tako, da tisti, ki ustvarja, lahko tudi izračuna, koliko je ustvaril in zaslužil. Takrat bo bilanca pravilna, sestavljena pa bo iz več delov: Tovarna bo vedela, koliko je ustvarila, družba bo vedela, na koliko dohodka lahko računa, država bo vedela, koliko bo dobila za zdravstvo, za kulturo, itd.

Kljub vsemu pa bi rekel, da smo v Elementih zadovoljni, da smo leto kljub vsem težavam prebrodili in da smo dosegli poprečne rezultate naše panoge. Ob tem sem prepričan, da imamo v Elementih veliko neizkoriščenih rezerv: še vedno imamo prevelike zaloge, ki nas bremenijo z ogromnimi obrestmi, tudi stroškov še vedno ne nadzorujemo dovolj, še vedno nismo zadovoljni s kakovostjo, z našim načinom trženja, z izmetom po tovarnah, skratka v teh velikih številkah je še vedno izredno veliko notranjih rezerv, ki jih moramo sami izkoristiti in to ne glede na predpise.

Pri analizi poslovanja bi lahko poudaril tudi to, da nismo zadovoljni z bremenom, o katerem sem govoril uvodoma, kajti samo za različne carine, davke, obresti, za nerazvite, itd., smo porabili polovico celotnega prihodka. Prav za nerazvite bomo morali dati več kot smo ustvarili poslovnega sklada za lastno razširjeno reprodukcijo...

Kot ekonomist smatram, da je skrajni čas, da damo ekonomski znanosti vso veljavo,« je ob zaključku našega pogovora poudaril član KPO delovne organizacije Elementi Jože Šurc. Dr

V okviru 14 dnevne prakse je več dijakov Srednje naravoslovne šole Ljubljana, Peričeva 4 izdelovalo seminarske naloge na Inštitutu Jožef Stefan v Ljubljani. Letošnje teme, ki so jih obdelovali, so bile s področja računalništva in drugih aktualnih znanstveno-strokovnih problemov. Inštitut Jožef Stefan je med številnimi temami uvrstil v program tudi ekološko problematiko PCB v okolju. Mentor dijakinjam 3. razreda Mojci Glušič, Urši Reš in Barbari Zobec je bil mgr. Svetozar Polič, vodja skupine SEPO. DO Iskra Kondenzatorji Semič jim je omogočila ogled tovarne in izvir reke Krupe. Seminaraska naloga je obdelala: kemizem PCB, svetovne nesreče in uporabo PCB v industriji, kjer se je PCB izkazal kot univerzalni onesnaževalec okolja.

Zagovoru seminarske naloge je prisostvoval tudi naš sodelavec Marijan Strus, ki v Iskri vodi projekt Vpeljava sistema varstva okolja v SOZD Iskra. V diskusiji, ki se je razvila po zagovoru seminarske naloge je Marijan Straus poudaril med drugim tudi, da so učni programi in seminarske naloge tudi ena izmed važnih oblik preventivnega pristopa k varstvu okolja. Iskra kot velika asociacija združenega dela na področju teleinformatike, aktorije, proizvodnje sestavnih delov in izdelkov za široko rabo, vlaga velike napore v izboljšanje stanja na področju varstva okolja sedanjega stanja v tehnoloških procesih. (foto: D. P.)

SKLEPI 10. zasedanja delavskega sveta SOZD Iskra

106) Na osnovi podane obrazložitve sekretarja DS SOZD Jasta Marcona in predloženega gradiva sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS sprejme na znanje informacijo o izvršitvi in izvajanju sklepov 9. zasedanja DS SOZD z dne 16. 12. 1987 ter pri tem ugotavlja:

- postopek sprejemanja Samoupravnega sporazuma o spodbujanju izvoza v SOZD Iskra še vedno ni zaključen, zato naroča DO Iskra Commerce in področju za tržištvu SOZD, da skliče v 15 dneh usklajevalni sestanek s tistimi DO, ki sporazuma niso sprejele, oz. niso izvedle postopka sprejemanja,
- po usklajevalnem postopku z DO Kibernetika je bil sprejet poračun za DSSS SOZD Iskra v višini 197.982.000 din, kar pomeni zmanjšanje prvotnega predloga iz sklepa št. 95 za 1,8 din.

107) Na osnovi podane obrazložitve člana KPO SOZD Vita Osojnika, predloženega gradiva, predloga odbora za samoupravno usklajevanje LP, predloga DO Avtomatika ter pripomb delegacije DO Kibernetika in Elementi sprejme DS v skladu s podanimi stališči delegacij soglasno naslednji sklep:

DS sprejme letni program SOZD Iskra za leto 1988 za uredničenje ciljev in obveznosti iz srednjeročnega plana SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1986—90 s tem, da se tekst na 21. strani pri izdelavi čistopisa uskladi s pripombami DO Kibernetika in Elementi.

DS pooblašča odbor za samoupravno usklajevanje plana SOZD Iskra, da pripravi do poročila o poslovanju SOZD Iskra v I. trimesečju 1988 predlog metodologije trimesečnega prilagajanja sredstev za financiranje dejavnosti skupnega pomena v skladu z dejanskimi rezultati poslovanja DO ob upoštevanju rasti inflacije, katerega bo skupno s poročilom o poslovanju SOZD Iskra III/88 sprejema DS.

108) Zaradi novih zahtevkov DO za povrnitev združenih sredstev iz rezervnega sklada SOZD Iskra se predlog za povrnitev teh sredstev DO Kibernetika TOZD Števci umakne z dnevnega reda. Po dodatni obravnavi na finančnem kolegiju bo Iskra banka pripravila predlog za ev. obravnavo in sprejem na DS.

109) Na osnovi podane obrazložitve člana KPO SOZD Rada Faleškinija in Jožeta Godca in predloženega gradiva sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS posreduje osnutek Samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci DO v SOZD Iskra in delavci DO Iskra Center za mikroelektroniko v besedilu z dne 19. 2. 1988 v 14-dnevno javno obravnavo.

Pripombe, predloge in stališča sprejema tajništvo samoupravnih organov SOZD.

110) Na osnovi podane obrazložitve predsednice komisije za DIP SOZD Mete Maksimovič ter predloženega gradiva sprejme DS naslednji sklep:

DS sprejme poročilo o delu komisije za družbenoinstitucionalno propagando SOZD v letu 1987.

111) Na osnovi podane obrazložitve sekretarja DS SOZD Jasta Marcona ter predloženega gradiva sprejme DS soglasno naslednji sklep:

1. DS razpisuje na podlagi 70. in v skladu s 65. in 83. členom Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra ter člani 50., 51. in 53. Statuta SOZD Iskra volitve v delavski svet SOZD Iskra in v odbor za samoupravni nadzor SOZD Iskra.

Delavci volijo delegate po volilnih enotah, katere predstavljajo naslednje DO, združene v SOZD Iskra in delovna skupnost skupnih služb SOZD Iskra in Iskra banke in sicer naslednje število delegatov:

Volilna enota	št. delavcev stanje 31. 12. 87	št. delegatov DS	št. delegatov odbor
Telematika	4.024	6	1
Delta	2.091	4	1
Kibernetika	5.207	7	2
Električna orodja	762	2	1
Elektrozveze	1.199	3	1
Merilna elektronika	322	2	1
Elektrooptika	521	2	1
Avtomatika	4.206	6	2
Elementi	4.254	6	2
Antene	173	2	1
Elektroakustika	286	2	1
Elektromotorji	1.486	3	1
Videomatika	1.039	3	1
Rotomatika	947	2	1
Avtoelektrika	3.715	5	2
Kondenzatorji	1.720	3	2
Baterije Zmaj	438	2	2
Iskra Commerce	1.566	3	1
Iskra Servis	714	2	1
IKM	68	2	1
ZORIN	158	2	2
Invest servis	395	2	1
Srednja šola	94	2	1
Iskra Banka	58	2	1
DSSS SOZD	63	2	1

pri čemer bo DS SOZD Iskra štel 77 delegatov, odbor za samoupravni nadzor SOZD Iskra pa 32.

Kandidate za delegate določijo delavci na kandidacijskih konferencah, ki jih izvedejo sindikalne organizacije, v skladu z zakonom in drugimi akti, ki urejajo kandidiranje.

2. Volitve po volilnih enotah je treba izvesti najpozneje do 20. 4. 1988. Postopek za izvedbo volitev vodijo volilne komisije volilnih enot v skladu z zakonom in samoupravnimi splošnimi akti.

3. Volilna komisija SOZD takoj po prejemu volilnega materiala ugotovi izid volitev v SOZD kot celoti in ga objavi v glasilu Iskra ter poroča o izidu volitev na prvi naslednji seji delavskega sveta SOZD, oz. odbora za samoupravni nadzor SOZD Iskra.

4. Predsedniki volilnih komisij volilnih enot morajo najpozneje do 30. 4. 1988 dostaviti zapisnik volilne komisije volilne enote o ugotovitvi izida volitev v volilni enoti in pisne izjave izvoljenih kandidatov o sprejemu kandidature, katere podajo v kandidacijskem postopku na naslov: SOZD Iskra — tajništvo samoupravnih organov (za volilno komisijo), Ljubljana, Trg revolucije 3/12.

112) Na osnovi predloženega predloga člana KPO SOZD Jožeta Godca sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS javno razpisuje dela in naloge vodje DSSS SOZD Iskra za dobo 4 let, s pogoji iz 77/2 člana Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra in z razpisnim rokom 15 dni.

113) DS sprejme na znanje posredovana pisna odgovora na postavljena delegatska vprašanja DS DO Elektrozveze in delegata DO Avtomatika na 9. zasedanju DS SOZD dne 16. 12. 1988.

114) Pobuda, oz. zahteva delegata DO Elektrooptika, da morajo DO medsebojno komunicirati v slovenskem jeziku bo odstopljena komisiji za pripravo novega Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra.

Predsednik DS SOZD:
Igor Gruden

SEDANJOST JE IZZIV ZA PRILADNOST

V dneh od 11. do 13. marca so se v Poreču sestali mladi iz Iskre na tradicionalnem srečanju, kjer so ponovno osvetlili svoje probleme, ki jim jih nalaga današnji čas. Ni pa ostalo le pri prikazovanju težav, zanje so nakazali tudi poti za rešitev (Foto: D. P.)

Poreška pomlad

Zanimanje in zahteva mladih za enakopraven in ustvarjalen dialog v odločanju vse bolj narašča. Zavedanje današnjega družbeno ekonomskega trenutka pa terja močnejše povezovanje mladih pri vključevanju v vsa pomembna družbena dogajanja in predvsem v tista, ki se nanašajo na probleme in težave mlade generacije.

Velika mera kritičnosti do trenutnega gospodarskega in političnega položaja, ob tem pa zavezujoča samokritika dosedanjega, dokaj neorganiziranega dela Iskrinih mladincev, sta to pot močno odmevali na poreškem, že tradicionalnem srečanju mladine celotne Iskre.

Heterogenost interesov, idej in usmeritev, ki je mladi v preteklih letih velikokrat niso uspeli združiti v skupnem interesu in nastopu, se je na tridnevnem mladinskem zboru izrazila z močno voljo in potrebo po tesnejši organiziranosti in predvsem množičnosti Iskrine mladinske organizacije. Le trdna povezanost, odgovornost do mladinskega dela in suverenost pa odprtost do družbenega razvoja lahko Iskrino mladino postavijo v položaj frontnosti, ki je v današnjem trenutku za mlade še kako potrebna.

Ustvarjalnih idej, pametnih predlogov in zavezujočih usmeritev na poreškem srečanju ni manjkalo. Cutiti jih je bilo, tako v medsebojnih pogovorih v odmorih, kot tudi v razpravah v uradnem delu. Koliko pa je med našimi mladinci energije za konstruktivno razreševanje protislovij in moči za resnično frontno organizacijo, bo pokazalo jutrišnje delo madine. Večina zaposlenih v Iskri je prav gotovo pripravljena prisluhniti njihovemu glasu in sodelovati pri razreševanju težav mladih. Koliko pa bodo opravičili načelo, da je Iskrina madina tudi ena izmed gonilnih sil celotnega razvoja Iskre pa je odvisno od njihove množičnosti in odgovornosti pri delu in znanju.

Sedanjsost nas izziva... Prihodnost je v mladih, svežih in novih idejah in množični akciji! Ali lahko odgovorimo z DA?

Vesna Žunič

SEDANJOST JE IZZIV MLADINI

Koga bodo zanimali razvoj in perspektive Iskre, če ne njene mladine? Prihodnost pa je vedno povezana s programi in načrti, od katerih današnji trenutek terja večjo prilagodljivost, manjšo togost in trdno zacementiranost. Prav mlada generacija pa lahko s svojimi idejami in akcijami da tem načrtom neke nove kvalitete, novo vizijo in perspektive, ki morajo biti ob izvajanju Iskrinih planov tesno povezani z drugačnim, modernejšim pojmovanjem tehnologij, novim kvalitetnejšim pojmovanjem življenja, okolja in dela, ki bo temeljilo na znanju, ustvarjalnosti in prodornosti.

Tako je na poreškem mladinskem zboru načrte in strateške usmeritve Iskre razgrnil predsednik poslovnega odbora SOZD Iskra Franc Šifkovič in pri tem nakazal možnosti za ustvarjalne predloge in akcije mladine in kje bodo mladi ob izvajanju načrtov našli mesto svoje dejavnosti.

Na začetku je Franc Šifkovič opozoril na težave, s katerimi se v zadnjem času srečuje vsa naša družba, ki pa žal v veliki meri prizadenejo tudi mlade. Poudaril je, da si Iskra prizadeva aktivno vključiti v odpravo teh težav in je o tem povedal naslednje:

»Iskra se je aktivno vključila v razprave o spremembah Zakona o združenem delu. Po naši oceni so te spremembe še vedno nezadostne za resnično uveljavljanje inovativnosti, poslovnosti in za rušenje ovir, ki so se pojavile v letih po izdaji tega zakona.

Veliko se v Iskri, kakor tudi povsod po republiki in državi ukvarjamo z ustavnimi spremembami. Žal ugotavljamo, da se na področju gospodarstva vse preveč ljudi ukvarja morda tudi z obrobniimi spremembami, ki burijo duhove. V gospodarstvu pa se v radikalni smeri ne premakne skoraj nič.»

Fran Šifkovič je opozoril tudi na počasnost zveznih organov pri odpravljanju teh težav in kot primere navedel odločitev Zveznega izvršnega sveta o formiranju komisije, ki naj do jeseni pripravi predlog radikalnih sprememb za uspešnejše delo na področju gospodarst-

va. To pa pomeni, da skorajšnjih sprememb kmalu še ne bo in ugotovimo lahko le to, da bo mandat sedanjega izvršnega sveta šel mimo, ne da bi radikalneje spremenil gospodarski sistem in seveda omogočil uveljavljanje realnih dejavnikov gospodarjenja in s tem tudi večjo vlogo trga.

In kako se bomo v Iskri lotili reševanja svojih težav?

Fran Šifkovič je poudaril, da smo povedano z vso resnostjo začeli izvajati že lani, ko se je dokončno v prvi fazi konstituiral poslovodni odbor. Znova je zaživel kolegij glavnih direktorjev, znova smo aktivirali delo s šestimi programskimi koordinatorji, redno je tekla politično-samoupravna koordinacija, preden se je sestajal in odločal delavski svet SOZD Iskra. Lahko rečemo, da se je že v veliki meri konsolidiralo vodstvo Iskre, tako po DO, kakor tudi na ravni SOZD.

Kot izjemno pomembno in temeljno nalogo smo oblikovali strateške cije sestavljene organizacije združenega dela. Lani smo sprejeli program treh točk, letos pa ga dopolnjujemo še s tremi točkami tako, da je celotna trateška usmeritev Iskre opredeljena v šestih točkah.

Na prvo mesto smo postavili izvoz. Lani smo načrtovali izvoz v višini 300 milijonov dolarjev. Cilji so bili visoki, če upoštevamo načrtovani izvoz v letu 1986 v višini 236 milijonov dolarjev. Lanski izvoz smo skoraj dosegli, saj smo izvozili za 290 milijonov dolarjev. Kljub nedoseženim načrtom pa smo lahko z izvozom zadovoljni, saj smo prvič presegli »magično« število izvoza, ki se je zadnjih nekaj let ustavljala okrog 230 milijonov dolarjev. Letošnji cilj smo si zastavili še više, saj načrtujemo izvoz v višini 320 milijonov dolarjev. Značilno za naš izvoz je, da najuspešnejše izvažamo na najzahtevnejše tržišče na razvitem zahodu kljub spoznanju, da je tam prodajati najteže. Že prvi letošnji rezultati to potrjujejo, saj smo v prvih dveh mesecih izvozili tja že za 15% več kot lani v enakem obdobju. Vendar nas zaposleni na zunanjih

Zlato Turkovič, predsednik mladine Iskra Commerce. »Seminar mladih SOZD Iskra se odvija v zelo pomembnem trenutku za mladino in celotno našo družbo. Gospodarski krizi še ni videti njenega vrha, zato se kaže zaskrbljenost o prihodnosti, ki je upravičena med mladimi ljudmi. Upravičeno je danes treba govoriti o sedanjih težavah družbe, vendar je potrebno govoriti tudi o prihodnosti. Prihodnost Iskre je v novem pristopu do dela in znanja, kar pomeni sproščanje iniciative in sposobnosti vsakega posameznika. Iskro in našo družbo je potrebno graditi na sposobnih ljudeh, ki morajo imeti odgovornosti in pravice, kot jih poznajo v razvitem svetu. Mladi se moramo zavzemati za sistem, ki bo povečal zadovoljstvo mladega človeka in celotne družbe, to pa je mogoče le z ustvarjanjem takšnih pogojev, ki dovoljujejo sproščanje zasebne iniciative ter njihovo ustrezno nagrajevanje brez kakršnihkoli zadržkov. Mislim, da bi zato morala Iskrina mladinska organizacija igrati večjo vlogo pri sedanjem odločanju o ustavnih amandmajih in novem zakonu o združenem delu, ki bodo v veliki meri odločali o naši prihodnosti.«

predstavnihvštev še vedno opozarjajo na dva ključna problema: na kakovosti in na količinsko premagajno dobavo. Ti dve pomanjkljivosti pa bi morali biti za nas resen izziv, saj nam dokazujeta, da so na tem tržišču za nas še velike možnosti.

Sovjetska »perestrojka« pa nam tudi na vzhodu odpira nove možnosti za prodor na njihovo tržišče. V Sovjetski zvezi pričakujejo najpoznejše do jeseni odpravo embarga na uvoz zahodne tehnologije, kar pa pomeni, da bo Sovjetska zveza, podobno kot nedavno Kitajska, postala veliko tržišče za vse zahodne tehnologije. V Iskri menimo, da nam bo dvajsetletno uspešno trgovanje s Sovjetsko zvezo in s tem stikano znanstvo in zaupanje še naprej omogočalo uspešno sodelovanje.

Pomembno poglavje naših strateških opredelitev so kadri. Zaposlovanje v lanskem letu, lahko rečemo, smo obvladovali. Za letos načrtujemo 1,5% zmanjšanje zaposlenosti. Na tem področju se bomo srečevali z velikimi težavami. Nenačrtno zaposlovanje v preteklih letih in uvajanje sodobnih tehnologij, ki na posameznih delovnih področjih potrebujejo tudi do desetkrat manj delavcev, je povzročilo v mnogih delovnih organizacijah presežek delovne sile. Problem presežkov moramo reševati z dodatnim izobraževanjem teh delavcev, ki bodo sposobni in to tudi na drugih delovnih mestih, obvladovati sodobne tehnološke postopke. To pa seveda ne bo le nalo-

Igor Bizjak, TOZD Avtomatske meirne naprave, Avtomatika.

»Mislim, da je bilo v preteklosti naš glas premalo slišati v sami temeljni organizaciji. Toda sedaj smo veliko bolj prisotni ob aktualnih dogajanjih, predvsem pa pri stvarih, ki nas mlade najbolj prizadevajo, kot so procesi zaposlovanja, izobraževanja in ostali problemi. Razmišljati pa smo začeli tudi o problematiki tehnoloških viškov, saj do teh težav prihaja tudi v naši delovni sredini.«

ga poslovnih delavcev v DO, temveč tudi pomembna naloga družbeno-političnih organizacij, še posebej mladinske organizacije, da se bodo zavzemali za izobraževanje delavcev v smeri prestrukturiranja proizvodnje.

Sredstva v Iskri moramo znova vpeljati »kult« denarja. V večini primerov se vedemo, kot da nam denar ni pomemben. Pomembna nam je tehnologija, nov izdelek, prodor v tujino..., denar za osebne dohodke, kako si pač predstavljamo pa nam bo že nekdo dal; denar za naložbe nam bo dala banka... Tako seveda ne gre več. Zavedamo se, da je v Iskri večina vodstvenega kadra tehnično izobražena in tako tudi usmerjena, da jim je stroka pomembnejša od denarja. Prav tem kadrom pa bi morali vzbuditi zavest, da je njihovo delovanje v stroki odvisno samo od denarja.

»Nov izdelek« je geslo, s katerim smo poimenovali eno izmed nalog, opredeljenih v Iskrini strateški orientaciji. V tej točki se zavzemamo za večje stimuliranje inovativnosti 3000 razvijalcev, ki jih imamo sedaj v Iskri.

Šesta strateška točka nas zavezuje, da moramo v prihodnje precej več pozornosti posvetiti kakovosti. V prihodnjih letih bomo postopno v vseh temeljnih organizacijah vpeljali »mešanico« japonskega in evropskega sistema spremljanja in obvladovanja celovite

kakovosti.

Franc Šifkovič je na koncu uvodnega poročila poudaril, da v našem gospodarstvu ne moremo pričakovati bistvenih premikov v pozitivni smeri tako, da bo Iskrino gospodarjenje v pretežni meri odvisno od izvajanja Iskrinega strateškega programa.

Za Iskra so vsekakor zanimivi kadri, ki so sposobni nadaljevati pot visoko tehnološkega razvoja Iskre, njenega močnejšega prodora v svet in slediti trendom tehnološkega, ekonomskega, trgovinskega in organizacijskega znanja.

»Iskra je temu področju posvetila veliko pozornost, nedvomno

Mirjana Milošević, Iskra Commerce.

»Naša mladinska organizacija je kar precej delovna in aktivna, probleme in težave rešujemo skupno in sledimo aktualnim dogajanjem.

Udeležujemo se vseh akcij pa tudi obveščeni smo dobro, predvsem pa je v naši mladinski sredini zelo prisoten skupni interes. Načrte, ki smo si jih postavili, ponavadi vedno uresničimo.«

pa mora to skrb za kadre še povečati in ji dati kvalitetnejši in vsebinsko-programski pristop,« je mladini o perspektivah kadrovske politike spregovoril član Poslovodnega odbora SOZD Iskra Jože Godec.

Po uvodu, v katerem je Jože Godec spregovoril o specifičnem položaju kadrovske politike, ko lahko kadre obravnavamo kot objekt in kot subjekt te politike, je poudaril pomen kadra, s katerim je potrebno racionalno gos-

podariti, ob vlaganju vanj ga sistematično obravnavati in od rezultatov kadrovske politike pričakovati dolgoročne rezultate. Zato ima prav kadrovska politika, kot ena izmed bistvenih strateških Iskrinih usmeritev, velik pomen v aktih in smernicah Iskre, tako v dolgoročnem kot srednjeročnem planu, v letošnjem letu pa ima posebno operacionalizirano točko. Iskra je ena izmed redkih organizacij, ki se je opredelila za skupno izgrajevanje na področju kadrovske politike.

V preteklih letih je v Iskri opazna dokaj hitra rast števila zaposlenih kot rezultat ekstenzivnega gospodarjenja, stalno in permanentno izboljševanje kadrovske strukture zaposlenih in zagotavljanje velikega števila strokovnih kadrov iz pretežno lastnega vira s

Milan Jeram, Telematika.

»Vsekakor je eden izmed osnovnih problemov pri nas v Telematici prezaoptenost, ki je za nas mlade v naši delovni organizaciji še kako zastrašujoč. Pri tem naj poudarim, da bo treba spremeniti in točno formulirati besedo »tehnoški višek«, ki jo v naši delovni sredini pa tudi v SOZD narobe uporabljajo. Rešitve teh težav iščemo vsi zaposleni v Telematici in ne samo mladinci. Mislim pa, da moramo najprej preseči neke vrste apatičnost, ki vlada med mladinci, kar je posledica težav in problemov naše delovne organizacije pa tudi trenutnega položaja v širšem okolju.«

štipendiranjem in pospeševanjem študija ob delu.

S povečevanjem deleža prodaje na tujih trgih se Iskra srečuje s konkurenčno visoko tehnologijo in z izdelki, v katere je vloženo ogromno znanje. To pa pomeni večjo zahtevnost in intenzivnost dela, kar je nedvomno odvisno tudi od kadrov. Zato je takšna kadrovska politika, kot si jo je Iskra zastavila v naslednjih letih, politika preživetja in pogoj za nadaljnji razvoj Iskre kot celote.

Tako je Jože Godec govoril tudi o aktivni štipendijski politiki in izobraževanju ob delu v Iskri pa o dodatnem izobraževanju, specializaciji in internem sistemu izobraževanja. Pri tem pa je poudaril tudi strateške kadrovske usmeritve in pomen aktivnega, produktivnega pa selektivnega in usmerjenega kadrovanja.

Zato je potrebno v naših sredinah dajati čim več poudarka znanju, doseči večjo mobilnost kadrov, pri tem pa ne smemo pozabiti na motivacijske elemente.

Ko je v nadaljevanju govoril o izobraževanju kot funkciji socialne varnosti zaposlitve, je nakazal tudi na izobraževanje v funkciji na-

predovanja. Kajti brez dodatnega izobraževanja in znanja ni možno napredovanje.

Najbolj pozorno pa so mladinci na prejšnjem srečanju prisluhnili govoru o inštitutu z delom pridobljenih delovnih zmožnosti, ki je še vedno predmet pogovora tudi v mladinskih vrstah. Govornik je nakazal, da tak inštitut v osnovi sam po sebi ni napačen, saj ga poznajo tudi drugod po svetu, samo drugače ga uporabljajo. Pri nas pa nekdo, ki dobro opravlja svoje delo, napreduje in prehaja na druge delovne naloge, brez predhodnega in dodatnega izpopolnjevanja in usposabljanja... To je napaka, ki jo bo treba v prihodnosti vsekakor odpraviti. Kajti ljudi je treba izobraževati in ob vlaganju v znanje vlagati tudi v opremo, lastne raziskovalne centre, kot tudi v izobraževalne institucije. Kot splošni pogoj za uresničevanje tega pa je razvoj kadrovske-informacijskega sistema za spremljanje kadrov kot tudi doseganje boljše izkoriščenosti kadrovskih resursov. Ob tem pa zadenemo na področje nagrajevanja, oz. na celoten sistem materialnih in nematerialnih vzpodbud. Zato je treba razviti takšen sistem nagrajevanja, ki bo omogočil horizontalno in vertikalno napredovanje tako, da bo povezana vzpodbuda za izobraževanje z vzpodbudo za napredovanje. To pa bi pomenilo v materialnem in moralnem smislu neko dodatno vzpodbudo za delavce, ki bodo v tem procesu udeleženi. Predvsem je pomembna oblika horizontalnega napredovanja, medtem pa je potrebno celoten spekter nematerialnih, oz. motivacijskih oblik nagrajevanja bistveno bolj vzpodbujati... Vse to nakazuje, da bo treba v prihodnosti vložiti veliko več sistemskega dela v sistem spremljanja in razvoja kadrov in ga razvijati v celotnem Iskrinem okolju.

Ob koncu je Jože Godec spregovoril še o načrtih za letošnje leto na področju kadrovske dejavnosti. Nedvomno je ena izmed prvih nalog omejitev zaposlovanja ob pogoju dosežene realne rasti proizvodnje pa omejitve zaposlovanja za delavce brez izobrazbe kot tudi prioriteta zaposlovanja v raziskovalno-razvojni, tržni in proizvodni dejavnosti. Ne smemo pa pozabiti tudi na pospeševanje izobraževanja v Iskrini zunanjetrgovinski šoli in izpopolnjevanje pa izobraževanje poslovnih delavcev.

Govornik je svojo razpravo končal z mislijo, da je v naših okoljih premalo prisoten občutek pripadnosti, oz. občutek oblikovanja korporacijske kulture. Gre za skupek prepričanj in zaupanj v cilje organizacije, da bi dosegla nadpovprečne rezultate s čisto povprečnimi ljudmi. To je izredno pomemben kohezivni element, ki naj bi v bodoče preveval vse zaposlene v Iskri, predvsem pa mladinske vrste.

Po razpravi, kjer so se mladinci zadržali pri problematiki priznavanja delovne zmožnosti delavcev v Iskri, so sprejeli naslednji sklep:

Mladi Iskre menijo, da je potrebno v največji meri zaostriiti možnost za priznavanje delovne zmožnosti delavcev v Iskri na osnovi delovnih izkušenj brez ustrezne izobrazbe, pridobljene v sistemu rednega šolanja. Ker sedanji sistem priznavanja delovne zmožnosti v večini kolektivov Iskre poteka preveč formalno in brez pravih strokovnih podlag, predlagamo, da se v samoupravne akte vgradi obveznost, da se v komisije, ki priznavajo delovno zmožnost, imenujejo tudi člani, ki niso iz kolektiva, v katerem je zaposlen delavec, ki se mu priznava delovna zmožnost.

SEDANJOST JE IZZIV MLADIH

Srečanja v Poreču so se udeležili tudi mladi Iskrini štipendisti, zato je bila tudi v popoldanski del mladinskega zbora vključena problematika Kluba štipendistov SOZD Iskra. Predvsem pa so zbrani v razpravi iskali možnosti in rešitve za večje sodelovanje in pomoč Iskrine mladinske organizacije Klubu štipendistov pri njihovi dejavnosti. Pa pogledjmo kako so se nam sami predstavili:

Delo kluba štipendistov SOZD Iskra so predstavili (od leve proti desni): Andrej Kmecl, Silvo Povšin in Matej Pavlič

Andrej Kmecl, Klub štipendistov SOZD Iskra. »Najprej naj povem, da je to dejansko neopredeljiva in neoprijemljiva dejavnost. Gre za to, da v našem Klubu skušamo študentom pomagati, jim nuditi pogoje, da lahko delajo tisto, kar jih najbolj zanima. Nekako skušamo teoretično znanje, ki ga osvojimo na fakulteti, z dejavnostjo kluba izpopolniti in ga preizkusiti v praksi. Poleg tega, da sestavljamo instrumentarij, razvijamo izdelke, medsebojno izmenjujemo literaturo, obiskujemo tudi različne sejme in se seznanjamo z novimi tehnologijami.«

Silvo Povšin, Klub štipendistov SOZD Iskra. »Naša prva aktivnost v prihodnosti je optimalno opremljanje novih prostorov, ki smo jih dobili na Tržaški cesti. To je za našo dejavnost velik korak naprej, saj smo se v preteklosti nenehno srečevali z velikimi prostorskimi težavami. Tako mislim, da bomo s tem rešili kar nekaj naših dosedanjih težav, predvsem pa bomo lahko štipendistom v novih prostorih nudili več, kot prej, ko smo bili prostorsko omejeni, predvsem pa bomo skušali naše štipendiste zainteresirati za delo v Klubu.«

Matej Pavlič, Klub štipendistov SOZD Iskra. »Najprej moram poudariti, da smo zelo veseli pomoči, ki nam jo nudi SOZD v zadnjih mesecih, prav tako pa pričakujemo sodelovanje tudi od drugih Iskrinih delovnih organizacij, predvsem pri opremljanju naših prostorov. In če nam bo tudi mladinska organizacija pomagala tako, kot so na današnjem srečanju zatrjevali mladinci, se bo dejavnost našega Kluba nedvomno razširila tudi na več aktivnih članov.

Sami pa to pot lahko obljubimo tudi konkretno akcijo. Dosedaj smo vsako leto na razstavi prikazali izdelke, ki smo jih sami naredili in so nastajali v skoraj nemogočih pogojih. Na letošnji razstavi pa bomo vsekakor pokazali še boljše in kvalitetnejše izdelke.«

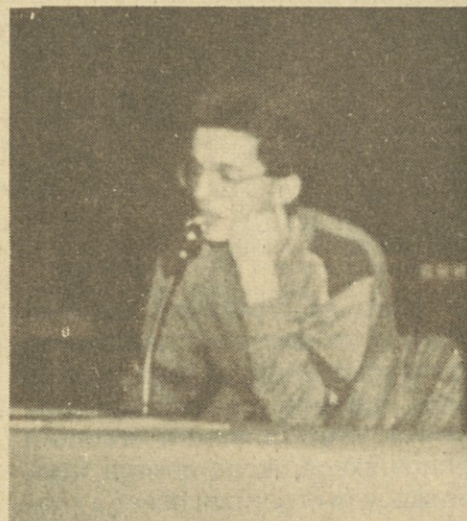
Matjaž Vidic, Klub štipendistov Telematike. »Naš klub aktivno deluje že dobro leto in prva naloga, ki smo si jo zastavili je, da nudimo štipendistom možnost za izpopolnjevanje

Druga izmed naših nalog je bila, da omogočimo vsem našim štipendistom, ki opravljajo prakso v Telematiki, resnično dobro prakso z dobrim mentorjem. Zaenkrat žal še na področju elektrotehnike in strojništva, ker so to tudi kadri, ki so najbolj zanimivi za Iskro.

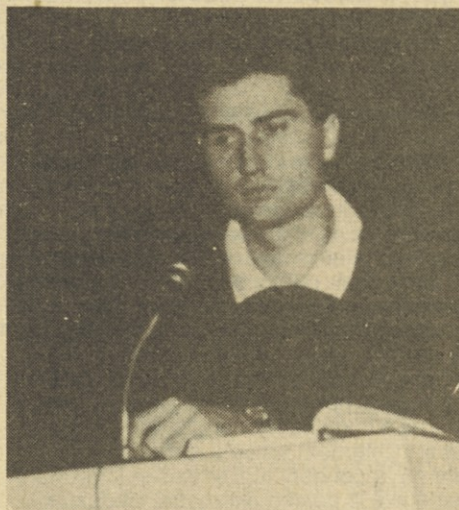
Poleg tega smo v naši delovni organizaciji pripravili predavanja za štipendiste na teme, ki jih kot študentje ne srečujejo pri svojem študiju na fakulteti. Tako smo izvedli predavanja o telefonu, digitalnih komunikacijah in sistemu 12. Trenutno pa poteka predavanje o kakovosti, ki je zelo zanimivo in še kako pomembno za same Iskrine izdelke.

V lanskem letu smo organizirali tudi delovno ekskurzijo v zagrebško tovarno Nikola Tesla, eden naših štipendistov je bil na delovni praksi v Budimpešti, dva pa sta se udeležila sejma Telecom v Ženevi.

Vsekakor z vsemi temi našimi dejavnostmi zainteresiramo štipendiste, da radi delajo v Klubu in to potrjuje tudi dejstvo, da v klubu aktivno dela skoraj trideset štipendistov in bodočih Iskrinih delavcev.«

Dejan Bucalo, Klub štipendistov Kibernete. »V našem Klubu se srečujemo z veliko težavo nezainteresiranosti mladih ljudi za dejavnost Kluba. To smo skušali preseči z dobrim obveščanjem štipendistov in organiziranjem različnih predavanj, toda nismo imeli omembe vrednega uspeha. Zato bomo skušali v bodoče štipendiste zainteresirati z organiziranjem strokovnih ekskurzij in zanimivimi video projekcijami. Prva ekskurzija, ki jo bomo organizirali konec meseca, bo ogled Radiotelevizije v Ljubljani.«

Matjaž Vidic

je. Gre za to, da delajo na konkretnih nalogah v tovarni in sicer na tistem področju, s katerim se ukvarjajo na fakulteti.

Po predstavitvi in razpravi so mladi v Poreču sprejeli naslednje sklepe:

1. Mladi v SOZD Iskra bomo štipendiste Iskre pri svojem delovanju obravnavali kot sestavni del mladinske organizacije v Iskri. Zato bodo predstavniki štipendistov v bodoče redno vključevani v vse organe ZSMS v Iskri in bodo lahko aktivno sodelovali v vseh akcijah mladinske organizacije.

2. Mladinske konference ZSM po delovnih organizacijah Iskre bodo v bodoče vedno spremljale delovanje klubov štipendistov v svoji DO, prav tako pa bodo v sodelovanju z odgovornimi strokovnimi službami DO aktivno sodelovale pri ustanavljanju klubov v tistih delovnih organizacijah, kjer le-ti niso organizirani.

3. Mladinska organizacija bo v sodelovanju s kadrovskimi službami zagotavljala, da bodo štipendisti v času počitniških praks, kakor tudi v primerih vključevanja štipendistov v različne oblike ustvarjalnega dela v DO deležni ustreznega mentorskega vodenja.

Kljub resnemu družbeno-ekonomskemu položaju mlade generacije, ambicije mladih ne upadajo, je morda nekako posplošena misel, ki se je porodila pri spremljanju dogajanj, predvsem pa razprav in medsebojnih pogovorov na tridnevnem mladinskem zboru. Če bi le na hitro preleteli in posplošili vse konkretne pripombe, predloge in mišljenja iz razprav mladih, bi lahko dejali, da mlade predvsem zanima razvoj in uveljavljanje kadrov v vseh segmentih Iskrinega okolja. Pri tem so najbolj poudarjali razvoj sistema izobraževanja, nagrajevanja, večje mobilnosti delovne sile v Iskri, inovacijskih procesov, predvsem pa so zahtevali večji vsebinski pristop pri kadrovske politiki in njenih programih.

Vsekakor pa so jih zanimala konkretna vprašanja o poslovanju, razvoju in perspektivah Iskre, na katera sta odgovarjala predstavnik SOZD Iskre.

V razpravah je bila vidna heterogenost problemov, stališč in usmeritev, ki pa jo bodo mladi, kot je bilo razvidno na nedeljski volilno-programski konferenci, združili v množičnosti in iz različnosti »sestavili« enotno jedro mladinske organizacije.

Kot smo med drugim zapisali v uvodniku, je bila ob veliki meri kritičnosti do družbenih dogajanj izpričana tudi samokritičnost dosedanjega dela mladinske organizacije, ki jo zasledimo tudi v poročilu predsednice Mojce Sirko o preteklem delu mladinske organizacije v SOZD Iskra.

Iz poročil o delovanju mladih, zbranih iz osnovnih organizacij ZSMS po naših TOZD in DO, lahko razberemo skupno, ne ravno pohvalno oceno, da je mladina vedno manj zainteresirana za kakršnokoli organizirano delovanje. Svetla izjema so mladi, združeni v osnovnih organizacijah kranjskih Iskrinih DO.

Koordinacijski svet Konference ZSMS SOZD Iskra je aktivno sodeloval v razpravah ob sprejemanju samoupravnih in drugih aktov v SOZD Iskra. Aktivno so spremljali tudi potek konsolidacije vodstva Iskre, tako na ravni SOZD, kakor tudi po TOZD in DO.

Obravnavali so letne načrte, jih komentirali ter posredovali informacije osnovnim organizacijam.

Pomembno delo so opravili tudi na področju izobraževanja in kadrovske politike. Redno navezujejo stike z Iskrinim izobraževalnim centrom, kjer pomagajo delavcem pri vključevanju v programe izobraževanja ob delu in dvakrat letno organizirajo seminarje za naše štipendiste in pripravnike.

Zadovoljni pa niso s sodelovanjem s Klubom študentov, zato predlagajo novemu vodstvu, naj sodelovanje v čim krajšem času okrepi.

Na področju informiranja tudi niso izpolnili zastavljenih ciljev. Načrtovali so izdajanje svojega glasila. Vendar za pripravo prispevkov in ostalega gradiva za glasilo ni bilo dovolj zanimanja, po drugi strani pa ni bilo zagotovljenih sredstev za tisk.

Ne morejo pa se pohvaliti tudi z vključevanjem v MDA, saj zanje ni bilo nikakršnega zanimanja, kljub zagotovljenemu plačanemu dopustu.

Vso neaktivnost in nezainteresiranost so pokazali mladinci tudi pri zbiranju pohodnikov Iskrine pohodne enote. V tem obdobju so uspeli organizirati le en pohod, katerega pa se je udeležilo le 15 mladincev.

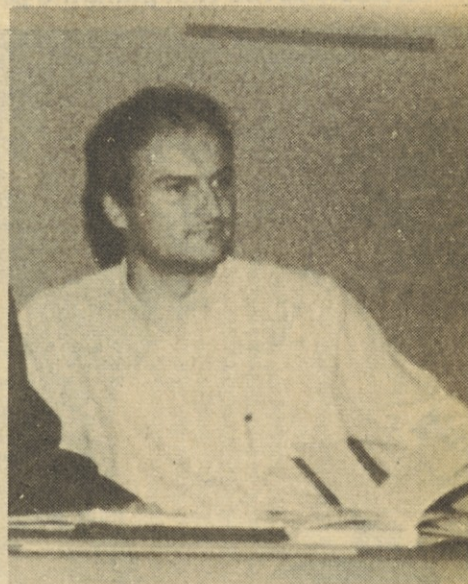
Aktivni pa so bili mladi na področju športa in rekreacije. Redno se vključujejo v organizacije Iskrinih športnih iger. Prirejajo športna tekmovanja z osnovnimi organizacijami ZSMS tudi zunaj Iskre. V nekaterih DO pa so v proizvodnih linijah, kjer nemoteno delo zahteva tudi prisiljeno držo, uvedli kratke petminutne rekreativne odmore med delovnim časom.

Na koncu pregleda delovanja KS ZSMS SOZD Iskra je dosedanja predsednica Mojca Sirk zaželela novemu predsedniku in koordinacijskemu svetu srečnejšo roko pri oživiljanju organiziranega dela v njihovih osnovnih organizacijah.

Brane Pavlin, TOZD Razvojno-tehnološki center, Kibernetika.

»Naša osnovna organizacija v temeljni organizaciji je bila, da se tako izrazim, skoraj pred razsulom, zato smo skušali naše mladince zainteresirati za mladinsko dejavnost in aktualne probleme predvsem z osebnim stikom. Z vsakim mladincem smo se pogovarjali in iz razgovora s posamezniki skušali izvedeti, kje so glavni problemi nezainteresiranosti mladih pa tudi nezadovoljstva mladincev v delovni sredini. Mislim, da smo s tem osebnim stikom dosegli kar dobre uspehe, naredili velik korak naprej glede dela celotne mladinske organizacije, sedaj pa bomo skušali težave, ki so jih mladi predstavili, reševati. Mladinci so v razgovorih nakazali predvsem na naslednje težave: v preteklosti se je v delovni organizaciji premalo delalo, mladi so bili v temeljni in delovni organizaciji nekako zapostavljeni, nimajo nobene stimulacije, tudi osebne ocene niso odvisne od samega dela, ampak od trajanja delovne dobe posameznika.

Mladi ljudje, tudi če so bolj sposobni od svojih starejših sodelavcev, ne morejo napredovati, ker se prednost vedno daje tistim, ki so že dlje zaposleni. Precej jih moti tudi pojav familiarnosti, ki je v Iskri Kibernetiki še kako prisoten. Poleg tega so tudi povedali, da imajo mladi premalo dni dopusta in, da bo treba na tem področju nujno nekaj narediti.«

Nato so mladinci na volilno programski seji razrešili dosedanja predsednico Mojco Sirk in na podlagi dosedanjega uspešnega dela v mladinski organizaciji v Avtomatiki izvolili Matjaža Vugo za novega predsednika Koordinativnega sveta ZSMS SOZD Iskra. V nadaljevanju konference je novoizvoljeni predsednik podal tudi smernice Iskrine mladine v naslednjem mandatnem obdobju:

SEDANJOST JE IZZIV MLADIM ZA PRIHODNOST

Mladi Iskraši menijo, da je načrtovati vnaprej neke ohlapne smernice, ali cilje nesmiselno. Usmerjalo naj bi jih samo delo. Mnenja so, da z zavzetim doslednim izvrševanjem sprejetih nalog njihovo delovanje vodi le v pravo smer, brez vnaprej še tako dobronamernih in zveneče zastavljenih ciljev.

Največ poudarka, menijo mladi, bi morali posvetiti koordinaciji mladih na SOZD. Na teh srečanjih je dovolj možnosti, da bi se akcije prek predsednikov osnovnih organizacij razširile v bazo. S tem bi akcije postale množične. Izkušnje govori, da akcije propadajo prav zaradi nepovezanosti OO. S takim načinom bi vzpodbudili k delu tudi organizacije, ki so bile do sedaj povsem neaktivne.

Le združeni bi se mladi lahko uspešno spoprijeli s konkretnimi težavami, ki danes v večini primerov prizadevajo le nje. To so izobraževanje in tehnološki, oz. ekonomski viški.

Tudi k vključevanju v razprave ob sprejemanju temeljnih aktov SOZD Iskra, menijo mladi, bi morali bolj resno pristopiti. V pripravi je osnutek Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra. Ta samoupravni sporazum bo v mnogočem urejal tudi problematiko, ki danes najbolj pesti mlade. Zato je že sedaj čas, da se v te aktivnosti vključijo tudi sami.

Se eno pomembno nalogo si zastavljajo mladi. Kritično so ugotovili, da vse premalo pozornosti posvečajo vrstnikom — štipendistom. Zavzemali se bodo, da bodo po končanem študiju dobili ustrezno delo, ki bi moralo biti tudi ustrezno nagrajeno.

To so globalne usmeritve, ki si jih zastavljajo mladi. Zavedajo se, da bo njihovo uresničevanje odvisno od njih samih. Pripravljeni pa so tudi, v primerih, da se nekateri ne bi hoteli odzvati skupnim ciljem, oceniti njihovo odgovornost.

Ob koncu volilno-programske konference so mladinci glede na problematiko, ki se je vlekla skozi predavanja in razprave, sprejeli zaključek, da bodo o problemu tehnoloških, oz. ekonomskih presežkov, ki zadevajo mlade in predvsem mlade, razpravljali na prvi seji Koordinacijskega sveta ZSMS SOZD Iskra in ob temeljiti obravnavi tega problema posredovali tudi pametne predloge in zaključke.

Mladi so letošnje tradicionalno srečanje zapustili z ustvarjalno pripravljeno (nekateri tudi z dobršno mero živahnosti) za delo in izpolnjevanje nalog, ki so si jih zastavili. Množičnost, ki je prvenstvena naloga, se bo vsekakor morala pokazati pri doseganju uspehov in to predvsem s konkretnimi akcijami, ki naj bi močneje zainteresirale tudi tiste mladince, ki še vedno sto-

jilo ob strani in z nezanimanjem gledajo na mladinsko organizacijo.

Ob tem pa morajo mladi v svojih delovnih sredinah naleteti na konstruktiven odnos, ki naj bi ob iniciativah mlade generacije upošteval željo in zahtevo mladega človeka po nenehnem spreminjanju in napredku celotnega okolja.

Na volilno-programski seji so Iskrini mladinci izvolili novega predsednika diplomirane inženirja elektrotehnike Matjaža Vuga. V dosedanjem času je opravljal različne funkcije v samoupravnih organih, bil pa je tudi predsednik mladine v Avtomatiki. V temeljni organizaciji Naprave za energetiko in teleinformatiko opravlja dela in naloge vodje proizvodnje.

Ob tej priložnosti nam je Matjaž Vuga povedal: »V Iskri je veliko mladincev in ker imamo veliko skupnih problemov in težav, jih moramo reševati prek mladinske organizacije. In prav zato, ker nas je mnogo, moramo to množičnost uresničevati s konkretnimi akcijami, tako na delovnem kot tudi športnem in kulturnem področju. Le tako se bomo zavedali, da nas je dosti, da smo sila, ki jo bo počasi začela spoštovati tudi naša družba in upoštevati naš glas.

Ne moremo se izgovarjati, da nimamo možnosti za uveljavljanje in prodornost naših zahtev. Možnosti so, le združeno in borbena jih moramo izkoristiti. Zavedati pa se moramo, da smo mladinci tudi takrat in še posebej takrat, ko delamo in prav v delovnih sredinah moramo uveljavljati naše interese in zahteve.«

S programsko-volilne konference Iskrinih mladincev sta poročala Vesna Žunič in Drago Pečenik

Po sklepu 10. zasedanja delavskega sveta SOZD Iskra z dne, 9. 3. 1988 posreduje DS SOZD Iskra v javno obravnavo osnutek Samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci DO v SOZD Iskra in delavci DO Iskra Center za mikroelektroniko v besedilu z dne 19. 2. 1988 v 14-dnevno javno obravnavo.

Pripombe, predloge in stališča sprejema tajništvo samoupravnih organov SOZD.

Osnutek
19. 2. 1988

Delavci delovnih organizacij, združenih v sestavljeno organizacijo ISKRA in ISKRE MIKROELEKTRONIKE so na podlagi 5. odstavka 403. člena in v skladu s 404. členom Zakona o združenem delu (Ur. l. SFRJ 53/76, 85/87) in v skladu z 21. členom Zakona o skupnih osnovah menjave dela (Ur. l. SRS 17/79), 33. člena Zakona o raziskovalni dejavnosti (Ur. l. SRS 35/79) in v skladu s Samoupravnim sporazumom o združitvi v sestavljeno organizacijo ISKRA sklenili naslednji

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci delovnih organizacij v SOZD ISKRA in delavci DO ISKRA »CENTER ZA MIKROELEKTRONIKO«.

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Udeleženske sporazuma se zavedamo, da je tehnologija mikroelektronike motor nadaljnega razvoja gospodarstva in, da brez lastne mikroelektronike ni možna izvršitev zahtevnih razvojnih programov udeleženk. Zato tehnologijo mikroelektronike opredeljujemo kot strateško, osnovno tehnološko infrastrukturo sistema SOZD ISKRA.

Udeleženske sporazuma ugotavljamo, da je ISKRA DO Center za mikroelektroniko (v nadaljevanju: Mikroelektronika) usposobljena za uspešno vzdrževanje osvojene tehnologije in za razvoj in osnovanje novih zahtevnejših tehnologij, potrebnih za uspešno izvršitev razvojnih in proizvodnih programov udeleženk.

Udeleženske sklepamo ta sporazum s ciljem doseganja uspešnega nadaljnega razvoja in uporabe tehnologije mikroelektronike.

2. člen

S tem samoupravnim sporazumom urejamo medsebojna razmerja, ki izvirajo iz opravljanja dejavnosti skupnega pomena, s področja raziskovalno-razvojne dejavnosti in vzdrževanja tehnologije mikroelektronike v SOZD ISKRA.

3. člen

Pri urejanju medsebojnih razmerij med delavci temeljnih organizacij in delavci Mik-

roelektronike, so delavci Mikroelektronike v enakopravnem položaju z delavci temeljnih organizacij, s katerimi sklepajo ta sporazum.

4. člen

S tem sporazumom se določajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti med delovnimi organizacijami in Mikroelektroniko v medsebojnih razmerjih zlasti:

- dejavnost
- planiranje in izvrševanje dejavnosti
- temeljni pogoji o statusu, številu in strokovni usposobljenosti delavcev Mikroelektronike in notranja organizacija Mikroelektronike
- osnove in merila za pridobivanje celotnega prihodka in dohodka
- pooblastila v pravnem prometu in odgovornosti Mikroelektronike

5. člen

Delovna organizacija Mikroelektronika je izvajalec raziskovalno razvojne dejavnosti kot skupne infrastrukture v SOZD ISKRA na področju tehnologije mikroelektronike, potrebne za realizacijo razvojnih in proizvodnih programov udeleženk.

II. DEJAVNOST

6. člen

Mikroelektronika opravlja dejavnost, ki predstavlja sistematično ustvarjanje, pridobivanje in razširjanje znanja, potrebnega za učinkovito obvladovanje osvojene tehnologije in za osvajanje novih tehnologij, potrebnih za učinkovito uporabo mikroelektronike v proizvodnji udeleženk.

Mikroelektronika zagotavlja udeleženkam obseg in kvaliteto razvojnih dejavnosti in tehnologije, ki bo zagotavljala obvladovanje pilotske proizvodnje mikroelektronskih vezij gostote 3 mikronov ter maloserijsko proizvodnjo mikroelektronskih vezij, gostote 5 mikronov v obsegu, ki zadovoljuje potrebam udeleženk.

7. člen

Dejavnosti skupnega pomena, ki sodijo v dejavnost Mikroelektronike iz prejšnjega člena tega sporazuma so:

- razvoj in vzdrževanje tehnologije procesiranja in montaže
- razvoj in osvajanje orodij za načrtovanje
- razvoj testnih orodij in metod
- raziskave in analize odpovedi vezij
- raziskave tehnoloških korakov procesiranja
- razvoj orodij za šolanje uporabnikov
- razvoj tehnologije uporabe mikroelektronike
- razvoj tehnologij zagotavljanja kakovosti

8. člen

Poleg dejavnosti skupnega pomena pa bo Mikroelektronika opravljala še dodatne storitve s področja tehnologije mikroelektronike in sicer:

- nudenje načrtovalskih orodij
- načrtovanje vezij
- šolanje za načrtovanje, testiranje, kontrolo kvalitete in uporabo integriranih vezij
- postavitev vhodne kontrole vezij
- izvajanje vhodne kontrole vezij
- kvalifikacije vezij in dobaviteljev
- analize odpovedi vezij
- testiranje vezij
- proizvodnja vezij po naročilu
- proizvodnja standardnih vezij
- dobave vezij tujih proizvajalcev

Mikroelektronika bo izvajala dejavnosti in storitve z lastnimi viri znanja, kadrov in opreme, po potrebi pa bo koristila zunanje (domače in tuje) vire.

10. člen

Mikroelektronika bo izvajala storitve iz 8. člena za udeleženske na osnovi pogodb, po dogovorjenih internih cenah. Udeleženske imajo prednost pri dobavi vezij kot pri izvajanju drugih storitev iz 8. člena tega sporazuma. Organizacijam izven SOZD ISKRA bo Mikroelektronika ponudila storitve le v primeru prostih zmogljivosti in po ekonomskih cenah.

11. člen

Mikroelektronika je dolžna pri pridobivanju znanja s področja razvoja tehnologije mikroelektronike organizirati takšno stalno izobraževanje nosilcev razvojno raziskovalnih nalog, ki omogoča učinkovito uporabo znanja pri razvojni raziskovalnem delu in zagotavlja uresničevanje programskih usmeritev udeleženk ter omogoča vključevanje strokovnjakov Mikroelektronike v delo znanstvenih institucij s področja mikroelektronikah tehnologij doma in v tujini.

12. člen

Mikroelektronika bo za izvajanje dejavnosti iz 7. člena tega sporazuma poskušala zagotoviti tudi zunanje oblike virov. Pri tem bo skupaj z uporabniki oblikovala predloge strateško razvojnih projektov in nalog ter prijave raziskovalnih programov.

13. člen

Udeleženske se obvezujejo koristiti razvojno raziskovalne usluge Mikroelektronike in bodo koristile usluge druge le po pismenem dogovoru z Mikroelektroniko.

III. PLANIRANJE IN IZVRŠEVANJE DEJAVNOSTI

14. člen

Mikroelektronika podrobneje planira vrste dejavnosti iz 7. člena tega sporazuma v skladu z osnovami in merili tega sporazuma, v letnem planu Mikroelektronike za področje razvojno raziskovalne dejavnosti in tehnologije, ki je sestavni del plana SOZD ISKRA.

15. člen

Predlog letnega plana Mikroelektronike, katerega sestavni del je tudi letni plan dela na področju razvojno raziskovalne dejavnosti in tehnologije določi poslovni odbor. Letni plan Mikroelektronike na področju razvojno raziskovalne dejavnosti in tehnologije se sprejema na način in po postopku, ki je določen za letni plan SOZD ISKRA.

16. člen

Če letni plan Mikroelektronike za področje razvojno raziskovalne dejavnosti in tehnologije ni pravočasno sprejet, se podaljšajo akontacije za preteklo leto v tekočem letu tako, da se upošteva letna stopnja inflacije.

17. člen

Mikroelektronika je dolžna posredovati udeleženkam poročilo o poslovanju ob obdobjih in zaključnem obračunu, ki vsebuje poleg poslovnih podatkov še kratko zbirno poročilo o razvojno raziskovalnem delu Mikroelektronike v obravnavanem obdobju.

Poročilo o poslovanju Mikroelektronike je sestavni del poročil o poslovanju SOZD ISKRA.

IV. TEMELJNI POGOJI O STATUSU, ŠTEVILU IN STROKOVNI USPOSOBLJENOSTI DELAVCEV MIKROELEKTRONIKE IN NOTRANJA ORGANIZACIJA MIKROELEKTRONIKE

18. člen

Temeljni pogoji glede statusa, števila in strokovne usposobljenosti delavcev oziroma kvalifikacijske strukture v Mikroelektroniki izhajajo iz dejavnosti, in vloge Mikroelektronike, kot jo opredeljuje ta sporazum v skladu s SaS o združitvi v SOZD ISKRA.

19. člen

Notranjo organizacijo določijo delavci Mikroelektronike v svojih samoupravnih splošnih aktih, pri čemer so dolžni pri določanju statusa, strukture del in nalog ter kvalifikacijske strukture kadrov upoštevati naslednje temeljne pogoje:

- da se uresničijo ustrezni družbeni splošni akti o kadrovski politiki, kakor tudi ustrezni samoupravni splošni akti in programi sestavljene organizacije
- da se optimalno zagotovi uspešnost in smotrnost opravljanja del in nalog ter usposobljenost izvajalcev in prepreči neustrezna kvalifikacijska struktura in ekstenzivno kadrovanje
- da mora biti vsako povečanje števila izvajalcev odvisno od ustreznega povečanja del in nalog v skladu s plani
- da mora biti notranja organizacija in delitev dela prilagojena vrsti, obsegu in kakovosti del, skladno z načeli in spoznanji sodobne organizacije dela
- da mora kadrovska struktura praviloma ustrezati strokovni izobrazbi oziroma usposobljenosti, ki zahteva za opravljanje del in nalog v samoupravnem splošnem aktu o razvidu del in nalog usklajenim z enotnimi izhodišči za oblikovanje razvidov del in nalog delovne organizacije
- da se status raziskovalca podeljuje v skladu s samoupravnim in splošnim aktom Mikroelektronike, usklajenim s Samoupravnim sporazumom o enotnih merilih za ugotavljanje usposobljenosti delavcev raziskovalnih organizacij za opravljanje raziskovalnega dela v SRS.

20. člen

Zaradi smotnejšega in učinkovitejšega opravljanja in izvrševanja svojih dejavnosti oziroma del, je Mikroelektronika organizirana po posebnih organizacijskih enotah tako, da se zagotovi celovitost tehnološkega procesa od razvoja do proizvodnje mikroelektronskih vezij.

21. člen

Sektorji in strokovne službe se organizirajo tako, da v njih delavci dosegajo učinkovito izvrševanje del in nalog, določenih v samoupravnem splošnem aktu o organizaciji in razvidu del Mikroelektronike, da imajo takšen obseg dela, za katerega se da ugotoviti odgovornost posameznih delavcev, da je njihovo delo organizirano enotno, da se da njihove naloge planirati, meriti in obračunavati in, da se z njihovim delom zagotavlja izvrševanje drugih dogovorjenih načel.

22. člen

V skladu z 20. in 21. členom se sektorji v Mikroelektroniki določijo v statutu Mikroelektronike, podrobnejša organizacija pa v samoupravnem splošnem aktu o organizaciji in razvidu del in nalog.

23. člen

Zaradi smotnega in učinkovitega opravljanja in izvajanja zahtevnih razvojno raziskovalnih nalog ter usklajene realizacije nalog in s tem programa dela se določi projektni način vodenja takih nalog.

Pogoji in način imenovanja in vodenje projektov določijo delavci Mikroelektronike v pravilniku o vodenju projektov.

Mikroelektronika organizira za opravljanje raziskovalne dejavnosti raziskovalno enoto. Raziskovalci v tej raziskovalni enoti zlasti:

- ustvarjajo novo znanje
- oblikujejo in uresničujejo plane in delovne programe na svojem raziskovalnem področju
- uporabljajo raziskovalne dosežke in znanja v praksi
- sodelujejo z izobraževalnimi in raziskovalnimi organizacijami
- organizirajo svetovalno dejavnost
- spremljajo razvoj znanosti doma in v tujini, sodelujoč v pretoku znanja in se povezujejo z drugimi raziskovalnimi organizacijami v državi in tujini
- organizirajo in izvajajo raziskovalno dejavnost v DO
- sodelujejo pri izdelavi standardov in strokovnih mnenj.

25. člen

Vse ostale pristojnosti in način dela ter upravljanje raziskovalne enote določa statut Mikroelektronike.

26. člen

Delovni proces v Mikroelektroniki vodi glavni direktor kot individualni poslovodni organ, ki ga imenuje delavski svet SOZD ISKRA po predhodnem mnenju delavskega sveta Mikroelektronike. Njegove pristojnosti določa statut Mikroelektronike.

27. člen

Poslovni odbor je organ za koordinacijo dela med udeleženkami in Mikroelektroniko, v katerem so predstavniki udeleženk in glavni direktor Mikroelektronike. Poslovni odbor ima 9 članov. Posamezne udeleženke delegirajo skupne delegate, na predlog sindikata SOZD ISKRA, v odvisnosti od obsega združevanja sredstev.

Pristojnosti poslovnega odbora so:

- daje predloge za oblikovanje letnega plana
- predlaga spremembe letnih oz. srednjeročnih planov
- spremlja izvajanje planov
- odloča o prioriteti posameznih udeleženk
- daje mnenja o uporabi prostih zmogljivosti za neudeleženke
- obravnava predloge za vlaganje v razširjeno reprodukcijo
- določa predlog Pravilnika o oblikovanju cen in pogoje poslovanja Mikroelektronike.

Podrobna določila o delu poslovnega odbora urejata status DO in poslovnik o delu poslovnega odbora.

V. OSNOVE IN MERILA ZA PRIDOBIVANJE CELOTNEGA PRIHODKA IN DOHODKA

28. člen

Mikroelektronika pridobiva svoj dohodek iz celotnega prihodka, ki ga ustvari:

- s prodajo storitev in proizvodov (8. člen)
- s svobodno menjavo dela kot povračilo za naloge in opravila razvoja in vzdrževanje tehnologije potrebne za razvoj, načrtovanje in proizvodnjo konkretnih vezij udeležencem (7. člen)
- z dotacijo ali na kakšni drugi podlagi določeni z zakonom, samoupravnim sporazumom oziroma pogodbo v skladu z zakonom.

29. člen

Pri določanju cene posamične storitve ali proizvoda se upošteva določila iz samoupravnega splošnega akta Mikroelektronike o oblikovanju cen in pogojev poslovanja pri prometu storitev iz proizvodnega programa, in v skladu z določili Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD ISKRA. Prodaja storitev in uslug se izvaja z ustreznimi pogodbami med Mikroelektroniko in udeleženkami na osnovi letnega plana.

Pri določanju višine povračila za izvajanje programa dejavnosti s področja razvojno raziskovalne dejavnosti in vzdrževanja tehnologije se upoštevajo naslednji elementi:

- obseg in zahtevnost del, ki jih opravlja Mikroelektronika
- materialni stroški (porabljena sredstva)
- sredstva za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb ter druge obveznosti in izdatki, ki se na podlagi zakona pokrivajo iz dohodka (v nadaljevanju obveznosti iz dohodka)
- sredstva za osebne dohodke in skupno porabo in
- sredstva rezerv.

31. člen

Obseg prihodka, ki ga Mikroelektronika ustvari kot povračilo za izvajanje razvojno raziskovalne dejavnosti in vzdrževanje tehnologije se opredeli v letnem planu SOZD ISKRA, največ v višini 2% od dohodka SOZD ISKRA.

32. člen

Udeleženske del sredstev za izvajanje razvojno raziskovalne dejavnosti in vzdrževanje tehnologije združujemo v odvisnosti od dohodka, korigiranega v skladu s planom SOZD ISKRA, drugi del pa v odvisnosti od obsega naročil mikroelektronskih vezij s strani udeleženk. Deleži združevanja sredstev iz obeh osnov se določijo v letnem planu SOZD ISKRA.

33. člen

Planirana udeležba Mikroelektronike v celotnem prihodku udeleženk določena na način in v skladu z merili iz prejšnjih članov tega poglavja se med letom lahko spremeni, če se ob periodičnih obračunih ugotovi, da bo prišlo do bistvenih odstopanj od z letnim planom planiranih rezultatov dela (materialni stroški, obseg dela, spremembe naloge ...). Korekcija obveznosti udeleženk se izvede v naslednjem mesecu po obračunskem obdobju.

34. člen

Akontacija se obračunava mesečno v dvanajstinah, s tem, da se fakturira do konca preteklega meseca; obveznost plačila dospe 15. dne tekočega meseca.

VI. POOBLASTILA V PRAVNEM PROMETU IN ODGOVORNOSTI MIKROELEKTRONIKE

35. člen

Pri sklepanju pravnih poslov v zvezi s svojim delovanjem v okviru s planom zagotovljenih sredstev ter poslov, ki jih opravlja za fizične in pravne osebe izven delovne organizacije, Mikroelektronika nastopa v svojem imenu in za svoj račun.

36. člen

Mikroelektronika je odgovorna za pravočasno in kakovostno izvrševanje s planom dela in s tem sporazumom dogovorjene dejavnosti. Poslovni odbor nadzira kakovost opravljanja dejavnosti.

37. člen

Mikroelektronika je pri zasledovanju razvoja tehnike in tehnologij iz posameznih področij, ki so zajeta v dejavnosti udeleženk dolžna zbirati, obdelovati in posredovati informacije o dosežkih razvoja izdelkov in tehnologij po posameznih področjih in jih posredovati posameznim udeleženkam.

Udeleženske so odgovorne Mikroelektroniki za pravočasno in natančno izpolnjevanje obveznosti, dogovorjenih v letnih planih in določenih s tem sporazumom. Če udeleženske po svoji krivdi ne izpolnijo usklajeni letni plan proizvodnje in s tem povzročijo zmanjšanje celotnega prihodka, Mikroelektronika pa opravi vse planirane dejavnosti, so dolžne kriti planirani izpadli prihodek Mikroelektronike iz celotnega prihodka posamezne udeleženke.

39. člen

Udeleženske so se dolžne organizirati in se usposobiti tako, da bo možno uspešno izvajanje dejavnosti in s tem:

- bistveno skrajšati inovacijski cikel za osvajanje novih vezij
- zagotoviti potrebno znanje, opremo in kadre za uspešen prenos novih vezij v redno proizvodnjo
- doseči večjo učinkovitost pri uvajanju sprememb na vezjih
- doseči trajno izvajanje postopkov in ukrepov za dvig tehnološke ravni

40. člen

Mikroelektronika odgovarja za škodo, ki je nastala zaradi neizvršitve ali nepravilne izvršitve njene storitve.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

41. člen

Vse udeleženske se s sprejemom tega sporazuma odpovedujejo pravici do povračila združenih sredstev iz naslova izgradnje I. in II. faze delovne organizacije.

42. člen

V primeru nadaljnje izgradnje delovne organizacije (v tehnološkem smislu) bodo udeleženske prispevale sredstva za razširjeno reprodukcijo po deležih, ki bodo določeni s posebnimi samoupravnimi sporazumi.

43. člen

Ta samoupravni sporazum sprejemajo delavci udeleženk in Mikroelektronike v skladu s svojimi samoupravnimi akti, podpišejo pa ga pooblaščen predstavniki delovnih organizacij oz. predsedniki delavskih svetov delovnih organizacij.

44. člen

Ta samoupravni sporazum prične veljati, ko ga sprejmeta vsaj dve udeleženki — delovni organizaciji združeni v SOZD ISKRA in zavezuje udeleženske, ki so ga sprejele.

45. člen

K združevanju sredstev za izvajanje dejavnosti skupnega pomena in prispevanju sredstev za razširjeno reprodukcijo lahko po predhodnem soglasju udeleženk, pristopijo OZD izven SOZD ISKRA na temelju posebnih samoupravnih sporazumov z Mikroelektroniko.

46. člen

Vse spore iz tega sporazuma bodo udeleženske reševale sporazumno, v nasprotnem primeru pa določijo za pristojno za reševanje sporov notranjo arbitražo SOZD ISKRA.

SSAS o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci delovnih organizacij v SOZD Iskra in delavci DO Iskra Center za mikroelektroniko bomo na ustrezn način dokončno uredili status DO in konstituirali DO kot DO skupnega pomena v SOZD Iskra.

DO Mikroelektronika deluje že 10 let kot DO v ustanavljanju in ima zaradi neurejenega statusa ves čas izredne težave pri poslovanju, ker zaradi svoje vloge nosilca razvoja tehnologije mikroelektronike, malih instaliranih proizvodnih kapacitet v obsegu maloserijske prototipne proizvodnje in nedovolj razvitega okolja uporabe mikroelektronike, ne more poslovati pozitivno na svojem pragu.

Ker je tehnologija mikroelektronike v vseh planskih dokumentih SOZD Iskra, republike Slovenije in v strategiji tehnološkega razvoja SFRJ opredeljena kot osnovna tehnološka infrastruktura nujno potrebna za nadaljnji razvoj našega gospodarstva, moramo omogočiti uspešnejše koriščenje že osvojene tehnologije mikroelektronike in tudi omogočiti razvoj novih zahtevnejših tehnologij, da si zagotovimo možnosti za nadaljnji konkurenčni nastop na zahtevnih mednarodnih trgih.

Predlagani SAS ustrežno opredeljuje vlogo, naloge in obveznosti DO Iskra Center za mikroelektroniko in obveznosti ter pravice DO SOZD podpisnic SAS. S pristopom k SAS se bodo podpisnice dokončno tudi formalno in ne le deklarativno opredelile do vloge in pomena mikroelektronike in da DO Iskra Center za mikroelektroniko kot DO skupnega pomena SOZD Iskra.

Urejen status DO Iskra Mikroelektronika bo omogočil učinkovitejše pridobivanje manjkajočih sredstev izven SOZD Iskra, saj se naperi, da se deklarirana družbena pomoč za razvoj mikroelektronike pretvori tudi v potrebna finančna sredstva, vedno zaustavijo ob problemu nerešenega statusa DO Mikroelektronike v SOZD Iskra.

Zaradi neurejenega statusa ima DO Mikroelektronika v tekočem poslovanju izredne težave, ki že ogrožajo nadaljnje delo, zato je potrebno čim hitreje speljati postopek sprejemanja SAS, ki je pogoj za konstituiranje DO Iskra Center za mikroelektroniko in dokončno ureditev statusa DO:

Osnovna izhodišča SAS:

- DO Iskra Center za mikroelektroniko se konstituira kot DO skupnega pomena SOZD Iskra;*
- DO Iskra Center za mikroelektroniko je nosilec in izvajalec razvojno-raziskovalne dejavnosti kot skupna infrastruktura SOZD Iskra na področju tehnologije mikroelektronike potrebne za realizacijo razvojnih in proizvodnih programov udeleženk;*
- DO Iskra Center za mikroelektroniko bo opravljal dejavnosti skupnega pomena in storitve s področja tehnologije mikroelektronike.*
- Dejavnost skupnega pomena, ki je sestavni del letnega plana SOZD bodo udeleženke finansirale na osnovi dohodka korigiranega v skladu s planom SOZD Iskra in na osnovi obsega koriščenja storitev. Deleži se določijo v letnem planu SOZD;*
- Prihodek od nudenja storitev bo DO Iskra Center za mikroelektroniko pridobivala na osnovi pogodb z udeleženkami. Udeleženke imajo absolutno prednost pri koriščenju storitev. Cene storitev se oblikujejo v dogovoru s udeleženkami;*
- Delovni proces v DO Iskra Center za mikroelektroniko vodi glavni direktor kot individualni poslovodni organ, ki ga imenuje DS SOZD ISKRA;*
- Udeleženke SAS delegirajo svojega člana v Poslovodni odbor, ki je organ za koordinacijo dela med udeleženkami in DO Iskra Center za mikroelektroniko. Poslovni odbor oblikuje in spremlja letne in srednjeročne plane, oblikuje predloge za oblikovanje cen in pogoje poslovanja DO Iskra Center za mikroelektroniko;*
- K SAS lahko pristopijo po soglasju udeleženk tudi druge udeleženke izven SOZD Iskra;*
- V primeru nadaljnje izgradnje (razširjene reprodukcije) bodo udeleženke prispevale sredstva po deležih, ki bodo določeni s posebnim SAS.*

ISKRA MIKROELEKTRONIKA

Glavni direktor

mag. Milan Mekinda

SOZD ISKRA

Član PO

Rado Faleskini

Inovacijsko poročilo za leto 1987

Pred nami je poročilo komisije za ustvarjalno dejavnost, ki je imela v preteklem letu 5 sej, na katerih je obravnavala 28 predlogov. V letu 1987 je prispelo 17 inovativnih predlogov, štirje manj kot leto prej. Zanimivo je, da so leta 1986 prispeli prav tako štirje predlogi manj kot leta 1985. Torej se število prijavljenih predlogov iz leta v leto zmanjšuje. Iz leta 1986 je komisiji ostalo še 11 nerešenih predlogov, ki pa so bili vsi rešeni v letu 1987. Skupno je komisija rešila 19 predlogov, od tega je dva zavrnila, za ostale pa je bilo izplačano nadomestilo v skupni višini 2.169.921 din, kar je 70% več kot leto prej. Povprečni čas reševanja predloga je znašal 192 dni. Prihranek je bil izračunljiv v večini primerov, ali pa ga je komisija ocenila, kadar je bil težje določljiv in je skupaj znašal 148.894.515 din.

V postopku reševanja je še 9 predlogov, ki jih bo komisija rešila letos. Trenutno je delo komisije nekoliko

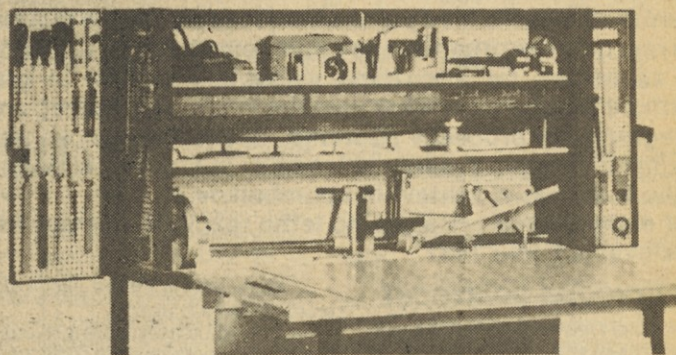
zastalo in to predvsem zaradi tega, ker smo ob sprejemu novega pravilnika o spodbujanju in vrednotenju ustvarjalnega dela v delovni organizaciji od finančne službe zahtevali, da nam izračunajo delež stalnih in spremenljivih stroškov produktivne ure, ki jo uporabljamo pri izračunu nadomestil, vendar zaenkrat tega podatka še nismo prejeli. Poleg tega čakamo še, da dobimo tudi vrednost povprečnega osebnega dohodka v naši DO za preteklo leto, ki ga potrebujemo pri določanju posameznih nadomestil. Nadomestila so bila izplačana za naslednje predloge:

spremenjen način vpetja vzmeti za povratni gib nihala, izboljšavo tehnološkega postopka izdelave obliemke, izboljšavo na CNC stroju, izboljšavo orodja za priključevanje spojnih elementov, predlog uporabe izmetnih kolektorjev, omejilnik globine vrtnaja, podstavek z varovalko za čiščenje rotorja in podstavek z medeninastim

vložkom, uporaba ene odklopne in ene neodklopne krtače, popravilo izmetnih rotorjev, povečanje izkoriščenosti brusnih kolotov, izvedbo

operacije valjanja navojev ter ponostavljeno priključevanje vodnikov in dušilk na statorje.

Ivan Hudobivnik

Poročilo o delu sindikalne organizacije za leto 1987

V letu 1987 je imel izvršni odbor sindikata 7 sej ter en članski, oz. razširjeni sestanek vseh članov OOOZS. Vse seje so bile sklepne. Na sestankih izvršnega odbora smo obravnavali poslovanje delovne organizacije, mesečno izpolnjevanje proizvodnih zadolžitvev, vključevali smo se v delitev sredstev za osebne dohodke ter regresa za letni dopust. Izoblikovali smo mnenje ob imenovanju novega direktorja delovne organizacije ter podprli njegovo kandidaturo. Sodelovali smo na letni konferenci sindikalnih organizacij Iskre v Poreču, ki sta se je udeležila dva delegata. Redno sodelujemo z Občinskim sindikalnim svetom; prisotni smo na vseh sejah in smo tekoče obveščeni o problematiki občine Kranj. Udeležujemo se vseh sej koordinacij sindikata SOZD, obveščeni smo o problematiki SOZD, hkrati pa sodelujemo tudi pri vseh pomembnih odločitvah na ravni SOZD.

Znotraj delovne organizacije sodelujemo z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami, kakor tudi z vodstvom DO, tekoče obravnavamo problematiko na skupnih sestankih predstavnikov DPO in vodstva DO. Na koordinaciji vseh treh Isker v Kranju usklajujemo skupne interese ter obravnavamo problematiko, ki zadeva vse tri DO. Dne 24. 9. 1987 je potekal referendum za sprejem Pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka, sprememb in dopolnitev Pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, osebno in skupno porabo ter nadomestil, ki pripadajo delavcem, Pravilnika o urejanju stanovanjskih razmer in Pravilnika o spodbujanju in vrednotenju ustvarjalnega dela. V času javne razprave smo spremembe obravnavali na sestanku izvršnega odbora ter posameznih sindikalnih sredinah, opozarjali na pomembnost pozitivnega izida referenduma. Zaradi tekočega obravnavanja proizvodnih rezultatov, spremljanja poslovanja DO, obravnave periodičnih

obračunov in zaključnega računa, so bile organizirane sindikalne skupine po posameznih delih delovnega procesa. Organizacija sindikalnih skupin se je pokazala kot pozitivna oblika delovanja članov.

Po pravilniku o organiziranosti in delovanju osnovne organizacije zveze sindikatov deluje pri izvršnem odboru 8 komisij, ki so delovale po potrebi in navodilih občinskega sindikalnega sveta. Najbolj aktivne so bile: Komisija za družbeni standard, ki je v letu 1987 obravnavala skrb za bolne člane kolektiva, enkratne denarne pomoči, ozimnico, aktivno rekreacijo in klimatsko kopalniško zdravljenje; Komisija za šport in rekreacijo pa je organizirala sindikalni izlet na Plitvice in v Bosno, EROJADO, zimsko športne igre (sodelovala) SOZD, kjer smo zasedli 1. mesto, sodelovali pri letnih športnih igrah ter druga večja in manjša tekmovanja;

Komisija za družbeno aktivnost žena — obdarovanje ob dnevu žena; Komisija za kulturo je organizirala prireditve ob dnevu žena in druge kulturne prireditve; Komisija za letovanje je pripravila postavitev in razdelitev prikolic v času letovanja. Kupili smo karte za kranjsko gledališče ter tako sodelavcem omogočili ogled različnih predstav; pripravili pa smo tudi obdaritev otrok naših delavcev z ogledom gledališke predstave za Dedka Mraza. Na Zatrniku smo opremili in izdelali eno kopalnico tako, da imamo skupno tri garsonjere in skupni prostor. Potrebna je še ureditev okolice, kar pa bomo izvedli letos.

V Barbarigi pri Puli smo kupili tri garsonjere za letovanje delavcev na morju. Garsonjere bomo letos opremili, tako, da bodo pravočasno nared za letovanje.

Omenimo lahko še organizacijo nakupa jabolk za ozimnico, nakup na kredit pri Živilih in v Elanu ter še nekaj podobnih akcij, s katerimi smo se srečevali med letom.

Janez Teran

Iskra

SOZD Iskra
Izobraževalni center
Ljubljana

razpisuje strokovno izpopolnjevanje na temo:

Metrologija in preizkušanje

v času od 6. do 8. 4. 1988

Strokovno izpopolnjevanje je namenjeno tehnologom kontrole kakovosti, delavcem v RR dejavnosti in drugim delavcem, ki se ukvarjajo s planiranjem kakovosti in tehnologije kontrole. Program seminarja sodi v sistematično izobraževanje delavcev na področju TEHNOLOGIJE KONTROLE KAKOVOSTI in je nadgrajevanje programa »Osnove kakovosti in statistične metode« (I. del). Seminarja se lahko udeležijo tudi posamezniki, ki se ukvarjajo z metrologijo in preizkušanjem in se I. dela tehnologije kontrole kakovosti niso udeležili.

Vsebina: udeleženci seminarja se bodo seznanili predvsem z zakonskimi določili na področju preverjanja meril in preizkušanja izdelkov, kot tudi s specifičnimi zahtevami JLA na področju preverjanja meril.

Zaradi vse večje uporabe sodobne tehnike mikroprocesorjev in mikroračunalnikov v kontroli kakovosti, bo dan poudarek uporabi procesnih računalnikov za sistem meritev v laboratoriju in proizvodnji.

Zaradi vedno večjega poudarka na izvoz v dežele v razvoju je del vsebine seminarja namenjen tudi vplivom okolja.

Izobraževalni program:

1. Metrologija v sistemu zagotavljanja kakovosti in zanesljivosti
2. Uporaba mikroprocesorjev in mikroračunalnikov v kontroli kakovosti
3. Preizkušanje izdelkov
4. Preizkušanje na vplive okolja

Čas in kraj: S programom strokovnega izobraževanja bomo pričeli dne 6. 4. 88 ob 9. v Kompasovem Hotelu Ribno (pri Bledu). Zaključek seminarja bo 8. 4. 1988 ob 14.

Vodja programa: prof. France Mlakar, dipl. ing.

Prijave: prijavnice pošljite najpoznejše do 3. 3. 1988 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Trg revolucije 3/IX, Ljubljana. Prijavnice in vse ostale informacije dobite na telefonu: 061 222-212.

Poslovanje v preteklem letu

Po dokončnih podatkih o doseženem celotnem prihodu in o porabljenih sredstvih smo v DO Kibernetika v letu 1987 dosegli 35 milijard dinarjev dohodka, kar predstavlja 130% več kot v letu 1986. Izračunana rast dohodka je nižja od inflacijske stopnje, ki je znašala 178%. Zato z doseženim dohodkom ne moremo biti zadovoljni, saj smo z njim lahko pokrili le obveznosti iz dohodka in osebne dohodke. Tako nam za sklade praktično ni ostalo veliko. Po TOZD so rezultati gospodarjenja zelo različni. Če jih preverjamo s strani doseženega dohodka, jih lahko opredelimo v štiri skupine:

— TOZD, ki sta dosegla dovolj dohodka za pokrivanje OD in za sklade (Stikala, Delavska restavracija);

— TOZD, ki so dosegli toliko dohodka, da so oblikovali rezerve in del za stanovanjske namene (TSD, RTC, Inženiring, Orodjarna in Mehanizmi);

— TOZD, ki so oblikovali le del sredstev za rezerve (Vega, Vzdrževanje, Instrumenti);

— TOZD Števcji, ki izkazujejo izgubo v višini 2,3 milijarde din.

Izguba v TOZD Števcji je bila v celoti pokrita z revalorizacijskimi presežki oziroma z lastnimi sredstvi že v času izdelave zaključnega računa. Zato bomo osebne dohodke lahko izplačevali v skladu s samoupravnim sporazumom. TOZD Števcji mora v 60 dneh sestaviti in sprejeti sanacijski program. Po prvi analizi ugotavljamo, da so vzroki za nastalo izgubo naslednji:

— nerealno naraščanje deviznih tečajev;

— obračunski sistem v tistem delu, ki nam preprečuje priznavanje prihodkov za del tečajnih razlik, ki so nastale ob kreditni prodaji (v TOZD Števcji ca. 2,5 mrd din);

— hitrejšje naraščanje porabljenih sredstev od rasti cen naših izdelkov na domačem trgu. Večji del naših izdelkov je še vedno pod režimom kontrole.

Podobne vzroke smo ugotavljali tudi v letu 1986, vendar jih nismo mogli odpraviti, ker so sestavni del ekonomske politike. Pogoji gospodarjenja so se namreč prav na teh področjih v letu 1987 zelo spreminjali, za nas predvsem v negativnem smislu. Najbolj so nas prizadeli ukrepi sredi novembra, ko je ZIS močno povečal cene repromateriala, medtem ko je od nas zahteval vrnitev cen naših izdelkov na stanje 1. oktobra 1987. Kljub devalvaciji so prevladali negativni učinki sprejetih ukrepov.

Prav gotovo je na rezultate v letu 1987 vplival tudi novi obračunski sistem, ki je delno veljal od 1. 1. do 30. 6. 1987 in v celoti od 1. 7. do 31. 12. 1987. Med najpomembnejše elemente obračuna štejemo revalorizacijo, ki je v posameznih TOZD različno vplivala na izračun dohodka.

Nezadovoljivi rezultati na področju dohodka povzročajo vse večjo nelikvidnost, kar pomeni, da bomo morali v prihodnje vse napore usmeriti v boljše gospodarjenje.

Kljub slabšim rezultatom na dohodkovnem področju pa ugotavljamo kar solidne fizične kazalce gospodarjenja, kot so:

- presežanje plana proizvodnje za 7%
- povečanje izvoza za 25%
- znižanje uvoza za 27%
- povečanje števila zaposlenih za 1%
- povečanje produktivnosti za 0,1%

Primerjava doseženih rezultatov na področju proizvodnje, izvoza, uvoza za leto 1987.

Naziv	Rast 1987/86			
	Kibernetika	Kranj	Gorenjska	SRS
Rast industr. proizv.	+ 1,2	- 9,2	- 6,7	- 1,2
Izvoz	+ 25,0	- 23,8	- 13,8	+ 3,5
— od tega konvertibila	+ 31,5	- 2,0	+ 2,4	+ 7,5
Uvoz	- 25,0	- 17,7	- 26,5	- 15,3
— od tega konvertibila	- 27,6	- 20,7	- 29,8	- 18,0
Pokritje uvoza z izvozom	257,0	130,0	127,0	111,0

Iz prikaza je razvidno, da smo na področju izvoza in uvoza ter pokritja uvoza z izvozom močno pred primerjalnimi skupinami. Podobno velja tudi za proizvodnjo.

Proizvodnja in produktivnost

Kljub izrednim težavam nam je v letu 1987 uspelo izpolniti plan proizvodnje in ga celo preseči za 13,6%, kar je vsekakor eden izmed pozitivnih rezultatov. Vrednost proizvodnje je znašala 105 mrd din, kar je 144% več kot v letu 1986. oz. predstavlja presežanje letnega plana za 13,6%. Pri realizaciji proizvodnje smo imeli ogromno težav pri oskrbi z materialom. Fizični obseg proizvodnje smo povečali za 1,2% glede na leto 1986 in s tem dosegli za 0,1% večjo produktivnost. V prihodnje bomo morali še bolj dosledno preusmerjati proizvodnjo in ukinjati tisti del izdelkov, ki nam dohodkovno predstavlja veliko izgubo.

Zaposlenost

V DO Kibernetika je bilo ob koncu leta 1987 5.207 zaposlenih, kar je 5 manj kot ob koncu leta 1986.

Povprečno število zaposlenih v letu 1987 smo povečali za 38, kar je precej manj, kot v preteklih letih. Povečanje števila zaposlenih se nanaša na zaposlovanje študentov in nujno potrebne zamenjave zaradi odhoda delavcev v pokoj ter načrtno zaposlovanje strokovnih kadrov v razvojni dejavnosti.

Spremembe v strukturi zaposlenih so v letu 1987 nastale predvsem na nižjih stopnjah strokovne izobrazbe, medtem, ko smo pri višjih stopnjah komaj obdržali raven iz leta 1986. Pri nižjih strukturah izobrazbe smo uredničevali sprejete ukrepe, kjer smo zapisali, da je treba število zaposlenih z nižjo izobrazbo zniževati. Na ta način smo povečali število zaposlenih s strokovno izobrazbo višjih stopenj in v končni fazi upočasnili rast zaposlovanja.

Osebnih dohodki

Povprečni mesečni osebni dohodek v DO Kibernetika je v letu 1987 znašal 256.693 din, kar je 119,4%

več kot v enakem obdobju preteklega leta. V primerjavi z osebni dohodki v občini Kranj in SRS naši osebni dohodki zaostajajo. Pregled zaposlenih po razponih nam pokaže, da je do 250.000 din zaslužiilo 9,0% zaposlenih, od 250.000 do 450.000 din 70,7% zaposlenih in več kot 450.000 din 20,3% zaposlenih.

Izvoz

Področje	Dej. 86	Plan 87	Dej. 87	Indeks	%
Konvertibila	21.387.431	26.903.000	23.008.764	131	104,1
Kliring	4.428.493	5.010.000	4.276.103	97	85,4
SKUPAJ	25.815.924	31.913.000	32.284.867	125	101,2

Skupni izvoz je v letu 1987 znašal 32 milijonov dolarjev, kar je 25% več kot v letu 1986 in 1,2% več, kot smo planirali. Uspešnejši smo bili na konvertibilnem področju, saj smo izvozili za 31% več kot leta 1986 in presegli plan za 4,1%. Na klirinškem področju smo izvozili za 3% manj kot v letu 1986, oz. za 14,6% manj, kot smo planirali. Izvažamo povečini v zahod-

no Evropo ter v južno in severno Ameriko. Čeprav je izvoz uspešno dosežen, v celoti ne moremo biti zadovoljni s prihodi iz tega naslova. Zaradi nerealnih deviznih tečajev in prodaje na kredit je tudi prihodkov občutno manj.

Uvoz

V letu 1987 smo uvažali najpotrebnejši repromaterial na vse mogoče načine, od direktne nabave, do različnih kooperacij.

Iz podatkov o uvozu repromateriala je razvidno, da smo v letu 1987 uvozili za 11,8 milijona dolarjev, kar je za 21% manj kot v enakem obdobju preteklega leta, oz. 22,8% letnega plana uvoza. Zaradi pomanjkanja deviznih sredstev, čeravno smo pozitivni izvozniki, smo se morali zaradi deviznega zakona odločiti za različne načine uvoza.

b) Uvoz opreme

Pri uvozu opreme smo bili v letu 1987 izredno skromni, saj smo je uvozili le za 436.000 dolarjev.

Prodaja na domačem trgu je v letu 1987 znašala 55 mio din, kar je 106% več kot v enakem obdobju preteklega leta, oz. 3,1% več, kot smo planirali. Na povečano vrednost prodaje ne vpliva samo večji fizični obseg proizvodnje, ampak tudi povečanje cen nekaterih naših izdelkov. Še vedno pa imamo nekatere izdelke pod

administrativnim nadzorom tako, da na domačem trgu ne iztržimo dovolj, da bi nadomestili materialne stroške in osebne dohodke. Položaj na domačem trgu se je proti koncu leta še bolj zaostril in sicer zaradi izredne podražitve repromateriala in zaradi vse manjšega povpraševanja po nekaterih naših izdelkih. Zato se bomo morali v prihodnje še bolj prizadevati

a) Uvoz repromateriala

v dolarjih					
Področje	Dej. 1986	Plan 1987	Dej. 1987	Indeks	% izp.
Konvertibila	10.221.000	11.470.000	8.149.000	80	73,0
Kliring	4.720.000	4.203.000	3.713.000	79	88,3
Skupaj	14.941.000	15.373.000	11.862.000	79	77,2
Pokritje konvert. uvoza z izvozom	209	241	343		

Področje	Dej. 1986	Plan 1987	Dej. 87	Indeks	% izp.
Konvertibila	1.630.000	3.284.000	436.000	27	13,3

Prodaja na domačem trgu

v 1000 din					
DO Kibernetika	Dej. 86	Plan 87	Dej. 87	Indeks	% izp.
Prodaja na dom. trgu	29.628.897	53.478.360	55.137.588	206	103,1

v 1000 din

Vrsta zaloge	Dej.		Indeks	Poveč.	Od tega revaloriz.
	31. 12. 86	31. 12. 87			
1. Zaloge mat. in drobni inv. v uporabi	8.321.798	16.495.367	198	+	8.173.569
2. Zaloge nedok. proizvodnje	3.786.061	11.954.039	316	+	8.167.978
3. Zaloge got. izd	1.156.485	4.616.650	399	+	3.460.165
4. Zaloge trg. blaga	81.129	73.203	90	-	7.926
Skupaj	13.345.473	33.139.259	248	+	19.793.786

za uvedbo sprostitev cen, oz. za tržno gospodarjenje.

Stanje obratnih sredstev

Na osnovi inventurnega popisa in knjigovodskih evidenc so zaloge 31. 12. 87 znašale 33,1 milijarde dinarjev.

Zaloge so 31. 12. 1987 znašale 33 milijard din in so se povečale od leta 1986 za 19,7 mrd din. Del povečanja zalog odpade na revalorizacijo in sicer 5 mrd din. Pretežno povečanje zalog zasledimo na zalogah materiala in sicer za 8,1 mrd din, pri nedokončani proizvodnji za 8,1 mrd din in pri zalogah gotovih izdelkov za 3,4 mrd din. Pri tem moramo opozoriti, da smo v večini TOZD v zaloge nedokončane proizvodnje in gotovih izdelkov vključili tudi osebne dohodke, kar je bilo v preteklosti značilno le za TOZD, ki imajo v svoji dejavnosti v petežni meri izdelavne osebne dohodke. Iz obsega zalog in porabe izračunavamo koeficient obračanja, ki znaša za DO v celoti ca. 2,4. To pomeni, da se proizvodnja počasi obrača in veže ogromno sredstev. **Zato si moramo prizadevati, da čim bolj optimiramo zaloge in s tem povečamo obračanje ter izboljšamo likvidnost, ki je v naši DO vse bolj kritična.**

Investicije v osnovna sredstva

Po vrednosti so investicijska vlaganja znašala:

v 1000 din

Vrsta vlaganj	Dej. 1986	Dej. 87	Indeks
Gradbeni objekti	1.030.138	699.505	68
Oprema	1.617.990	2.238.884	138
Ostalo	5.313	37.546	—
Skupaj	2.653.441	2.975.935	112

Viri financiranja

Lastna sredstva	1.250.297	2.600.297	208
Kredit	1.403.144	375.777	27

Večje naložbe, ki smo jih imeli v letu 1987, se nanašajo na obnovo Delavske restavracije, izgradnjo skladišča (TSD) in dokončanje investicije v Instrumentih. Ostali del vlaganja se nanaša na zamenjavo zastarele opreme, oz. posodobitev proizvodnje. Po vrednosti predstavljajo vlaganja le 70% obračunane amortizacije. To pomeni, da nadaljujemo z zniževanjem sedanje vrednosti osnovnih sredstev.

Likvidnost

V letu 1987 so se težave v zvezi z

likvidnostjo še poglobljale. To nam kaže stanje na računih.

Iz podatkov je razvidno, da se stanje denarnih sredstev na računih iz leta v leto poslabšuje in se tudi v prvem trimesečju 1988 nagiba na slabše. Likvidnost pa ni le ena postavka, ampak je to skupek celotnega gospodarjenja, oz. dogajanja v DO. Vzroki za tako nelikvidnost so predvsem v tem:

- da za prodane izdelke ustvarimo premalo prihodkov
- da vežemo prevelika obratna sredstva na tako proizvodnjo, kot je naša
- da so stroški previsoki

Pridobivanje prihodkov in razporejanje dohodka

V Iskri Kibernetiki smo v letu 1987

dosegli 127 mrd din prihodkov, kar je 111% več kot v letu 1986. Doseženi prihodki so premajhni za potrebno akumulacijo. Na nižje prihodke je delno vplival tudi nov obračunski sistem, saj po predpisih ne moremo šteti v prihodke tečajnih razlik med nastankom izvoza na kredit in njegovim plačilom. Omenjenih tečajnih razlik je ca. 2,5 milijarde din. Materialni stroški so se povečali za 105%. To je povzročilo, da smo dosegli le 35 milijard dinarjev dohodka, kar je 130% več kot v letu 1986.

Doseženi dohodek smo namenili za obveznosti iz dohodka in za osebne dohodke tako, da za sklade ni os-

talo veliko. Po TOZD so rezultati različno doseženi in, razen v TOZD Stikala, nič kaj dobri. V TOZD Števcu ugotavljamo **izgubo v vrednosti 2,3 milijarde din, ki pa je bila v celoti pokrita z revalorizacijskimi prihodi že med izdelavo zaključnega računa.** V primerjavi z lanskim izgubo, ki je bila nekrita, je letošnja izguba pokrita z nepovratnimi sredstvi. Vsekakor tako pokrivanje izgube samo pogloblja nelikvidnost, ki je že tako, ali tako izredno kritična.

Ker ima TOZD Števcu pomemben delež v celotnem prihodu in dohodu delovne organizacije, njegova

izguba močno vpliva na skupne rezultate.

Glavni vzroki za izgubo so podobni kot v preteklem letu:

- nerealna rast deviznih tečajev
- neupoštevanje tečajnih razlik, nastalih zaradi izvoza na kredit
- procentualno znižanje izvoznih spodbud in njihovo neredno plačevanje

— nizka cena enofaznih števecv na tujem trgu, zlasti v DVR

— administrativno urejanje cen, prenizka rast cen števecv, zlasti enofaznih na domačem trgu glede na rast cen vhodnih materialov.

Po zaključnem računu 1986 smo sprejeli sanacijski program, v katerem smo načrtovali odpravo motenj, vendar so bili zunanji vplivi na gospodarjenje premočni, da bi odpravili izgubo. Pogojem gospodarjenja se je pridružil tudi novi obračunski sistem, ki je prav tako negativno vplival na rezultate poslovanja v TOZD Števcu in v delovni organizaciji.

Čeprav TOZD Števcu izkazuje izgubo pa je po izvozu na konvertibilni trg ena izmed najuspešnejših. Prihodki od izvoza predstavljajo v celotnem prihodu nad 45%, ostali del pa domači trg. Prav tako je uspešno izpolnjeval plan proizvodnje, zniževal uvoz in število nekalificiranih delavcev. Zato menimo, da se morajo pogoji gospodarjenja bistveno spremeniti, če želimo odpraviti negativne posledice.

Izračunani kazalci uspešnosti gospodarjenja nam kažejo, da smo

kazalce, s katerimi izkazujemo dohodkovno produktivnost, zadovoljivo dosegli, medtem ko so kazalci, ki izkazujejo akumulativnost in rentabilnost nezadovoljivi.

Čeprav so bili pogoji gospodarjenja za našo DO izredno neugodni, smo kljub temu dosegli nekaj dobrih rezultatov kot so:

- povečanje fizičnega obsega proizvodnje za 1,2%
- preseganje letnega plana proizvodnje za 13,6%
- povečanje produktivnosti za 0,1%
- povečanje konvertibilnega izvoza za 31%
- zmanjšanje izvoza za 21%
- doseganje ugodnega pokritja uvoza z izvozom (343%)

Drugače rezultate pa ugotavljamo na področju dohodka, saj smo ga dosegli le toliko, da smo pokrili obveznosti iz dohodka in osebne dohodka. Za sklade praktično ni ostalo ničesar. Vzroki za takšno stanje so naslednji:

- nerealna rast deviznih tečajev
- neupoštevanje tečajnih razlik v prihodek zaradi izvoza na kredit. Lete predstavljajo revalorizacijske prihodke (2,5 mrd din)
- procentualno znižanje izvoznih spodbud in njihovo neredno plačevanje
- prenizke cene nekaterih naših izdelkov na domačem trgu, kjer ne pokrivamo niti direktnih stroškov
- kronično pomanjkanje lastnih sredstev za financiranje planiranega obsega proizvodnje.

Glede na tako stanje bomo morali:

— v 60 dneh izdelati in sprejeti sanacijski program v TOZD Števcu

— pospešiti investicijska vlaganja v proizvodnjo, s katero bomo dosegli večjo donosnost

— bolj smelo pristopili k ukinitvi proizvodnje tistih izdelkov, ki prinašajo izgubo

— povečati obračanje kapitala, to je obratnih sredstev in zagotoviti boljšo izkoriščenost osnovnih sredstev

— proučiti možnost za racionalnejšo obliko organiziranosti DO

— zaostri odgovornost za neracionalno nabavo in porabo direktnega in režijskega materiala

— bolj učinkovito izkoriščati delovni čas

— še bolj dodelati sistem nagajevanja, ki naj bo odvisen od rezultatov dela

— hitreje razvijati in osvajati nove izdelke in jih v najkrajšem možnem času prodati.

Pripravil: A. Boc

Kazalci uspešnosti gospodarjenja

Vrsta kazalca	Dej. 1986	Dej. 1987	Indeks
1. Dohodek na delavca (v din)	3.068.977	7.021.100	229
2. Čisti doh. na del. (v din)	2.112.799	4.118.076	195
3. OD in SSP na del. (v din)	2.244.947	4.416.482	197
4. Mes. čisti OD na del. (v din)	116.989	256.267	220
5. Akum. na dohodek (v %)	3,3	2,3	70
6. Akum. na povpr. up. sr. (v %)	1,3	1,6	123
7. Akum. na čisti doh. (v %)	4,9	4,0	82
8. Dohodek na povpr. up. sr. (v %)	37,9	69,9	184
9. Reprodukcijska sposobnost (v %)	7,2	9,8	136

Letna konferenca sindikata

Uspehi bi bili še večji, če

Izredno dobra udeležba, obširno poročilo o dosedanjem delu, celovit prikaz sedanjega gospodarskega trenutka, bogate smernice za bodoče delo in volitve ter imenovanja, to so bile najvažnejše točke, ki so se kot rdeča nit vlekle skozi konstitutivno sejo konference osnovnih organizacij sindikata Iskre Avtoelektrike Nova Gorica, ki je bila minulo sredo, 9. marca. Konferenci, ki jo je sklical predsednik sindikata Miloš Vodopivec so prisostvovali predstavniki vseh TOZD in skupnih služb, predsednik sindikata SOZD Iskra Avguštin Ciuha, izvršna sekretarka novogoriškega sindikata Katja Dovžak, glavni direktor Robert Žerjal in njegov namestnik Ludvik Jelinič.

Izmed prisotnih so najprej izvolili delovno predsedstvo; predsedoval mu je Boris Brezigar, nato pa je predsednik Miloš Vodopivec predstavil bogato delovanje konference v zadnjem dvanajstmesečnem obdobju. V uvodu je kritično analiziral tudi nedavno končane občne zборе osnovnih organizacij (dvoriščne), kjer je v večini razprav prevladovala le miselnost o napakah in nepravilnostih drugih, vse premalo pa je bilo poglobljanja v lastne slabosti in njihovo odpravljanje. Le na občnem zboru ene izmed osnovnih organizacij so z imenom in priimkom okarakterizirali nepravilnost posameznikov.

Če bi potegnili črto pod delovanje sindikata v tem obravnavanem obdobju, ne bi bilo težko ugotoviti, da je bil sindikat res sredi vseh dogajanj v delovni organizaciji. To se kaže v maksimalni angažiranosti na področjih, ki lahko hitreje pripomorejo k izboljševanju poslovanja Avtoelektrike, boljšim poslovnim rezultatom in kar je s tem najtesneje pogojeno, k izboljšanju socialne varnosti vseh delavcev. V ospredju pa je bila vsekakor skrb za aktiviranje vseh delavcev v delovni organizaciji, da se v tako težkih pogojih gospodarjenja kar najbolj angažirajo pri opravljanju vsakodnevnih zahtevnih del in nalog, saj je le to največje jamstvo za izhod iz gospodarske krize, ki ni prizanesla niti Avtoelektriki.

Vidno vlogo je igral sindikat na področju samoupravne organiziranosti. Tu imamo v mislih sodelovanje pri sprejemanju samoupravnih splošnih aktov, aktivno sodelovanje pri predlogih tehnološke prenove v DO in pri osvajanju novih izdelkov. In prav tehnološki prenovi bo potrebno v bodoče kar najbolj slediti, saj bo le-ta potegnila s seboj določen višek delavcev. Seveda ti zaradi tega ne bodo odpuščeni, ampak bodo z dodatnim izobraževanjem prerazporejeni na druga delovna mesta.

Glede boljšega izkoriščanja strojnih zmogljivi-

Na letni konferenci so bila omenjena tudi stavkovna pravila, ki pa niso naletela na nikakršno odobravanje in navdušenje nad obravnavanjem. Poudarjeno je bilo, da bi bilo smotrnejše delati v smeri preventive, torej da do stavke ne bi prišlo, kot pa obravnavanje stavkovnih pravil. In to tudi zato, da se ne bi jutri nekdo spomnil in rekel: »danes pa bomo stavkali po tem in tem členu stavkovnih pravil«...

vosti bo potrebno več storiti. Postavlja se celo zahteva po analizi odstotka izkoriščenosti osnovnih sredstev. Skoraj v vseh temeljnih organizacijah je odstotek izkoriščanja premajhen, še posebej je tu v ospredju draga oprema, tako meilna, kot strojna, še najbolj pa je to opazno v popoldanski izmeni. Poseben poudarek na letni seji je bil namenjen kakovosti izdelkov Avtoelektrike. Na tem področju je vse premalo narejenega. Kljub temu, da obstaja vsa konstrukcijska dokumentacija, tehnološki plani, kontrolni predpisi, itd. pa tega določeni delavci ne spoštujejo. Nasprotno, vse prevečkrat letijo celo očitki krivde iz ene službe na drugo. Da bi prav področje kvalitete dvignili na raven, ki jo zahtevajo tuji kupci, so letošnje leto proglasili v Avtoelektriki za leto kvalitete. Vseskozi je bila glavna skrb sindikata spremljanje uresničevanja zastavljenih poslovnih ciljev in pomoč pri odprtih vprašanjih. Tako je sindikat spremljal načrtovanje in izvajanje raziskovalnih in programskih usmeritev, spodbujal je aktivnosti za čim hitrejšo osvajanje novih izdelkov na osnovi lastnih konstrukcij in lastnega znanja, izdelavo orodij ter namenskih strojev in naprav, kakor tudi uvažanje avtoelektronike v izdelke.

Gotovo je kadrovska politika ena izmed bistvenih sestavin gospodarskega in družbenega razvoja, zato je prav njej namenil sindikat izredno pozornost, predvsem na področju zaposlovanja. Za dosego čim hitrejšega tehnološkega napredka in zaradi viškov, ki nastajajo in bodo nastali z modernejšo tehnološko prenovo proizvodnje, so v Avtoelektriki povsem ustavili zaposlovanje nekvalificiranih delavcev in kot je opredeljeno tudi z letnim planom za letošnje leto, v tej DO bodo dobili zaposlitev le delavci s četrto in višjo stopnjo izobrazbe ter njihovi štipendisti.

Nobeni delovni organizaciji reklamacije niso v ponos, še posebej, če se po analizi vzrokov pokažejo takšni rezultati, ki so naravnost zatrašujoči in že skoraj mejijo na rob namernemu spodkopavanju kontrolnih temeljev. Ko so v Avtoelektriki raziskovali vzroke, oz. opravičenost reklamacij, ki so jih dobili v zadnjem času od tujih in domačih kupcev, so ugotovili, da je 90% le-teh izključno zaradi malomarno opravljenega dela! Žal, k tej ugotovitvi ni moč dodati nobenega komentarja!

Posebno področje, ki sindikatu Avtoelektrike ni tuje, je družbeni standard, socialna varnost in odnos do srubne lastnine. Ob tem moramo odmeriti višjo obliko počitniške dejavnosti, ki se kaže v nakupu apartmajev in odprodajo dotrajanih počitniških prikolic. Pričeli so z nakupi apartmajev v Maredi in Barbarigi ter zakupili nekaj apartmajev na otoku Pagu. Največja investicija pa je bil nakup motela v Medulinu. Še vedno pa ni rešen problem adaptacije počitniške hiše sredi Bovca, čeprav so projekti že narejeni. Po zadnjih, sicer nepotrjenih podatkih pa naj bi že letos stekla dela tudi na tem objektu.

Novo vodstvo mladih

Mladi iz novogoriške Iskre Avtoelektrike, vseh je kar preko tisoč, o minulih četrtlet na letni konferenci opravili vse tisto, kar jim nalaga poslovnik o delu konference. Potem, ko so pregledali opravljeno delo in sprejeli smernice za delo v naprej, so izvolili tudi novo vodstvo. Poslej bo stal na krmilu najmlajše družbeno-politične organizacije v Iskri Avtoelektriki Igor Vodopivec, sicer zaposlen v tovarni delovnih sredstev. Ker o poteku konference vemo le toliko, kolikor ste lahko prebrali, saj novinarja, ki poroča v glasilo Iskre iz Avtoelektrike na konferenco niso povabili, bomo razgovor z novim predsednikom objavili v eni izmed naslednjih števil našega tednika.

M. R.

bolj izstopala kakovost

Sindikat podpira kvalitetnejšo obliko počitniške dejavnosti, vendar pod pogojem, da bo letovanje delavcem omogočeno s sprejemljivo ceno. Nasproti temu pa se mora kolektiv obvezati, da bo znal ceniti pridobljene dobrine, in, da se bo v njih kulturno vedel!

Kljub velikim prizadevanjem pa je še vedno pod pričakovanji disciplina. Medtem, ko je bil s široko zastavljeno akcijo problem alkoholizma rešen vsaj do take mere, da je občutno zmanjšano prinašanje alkoholnih pijač na delovno mesto pa je na drugi strani prav kričeč pojav predčasnega zapuščanja delovnih mest, kar je še posebej opazno več minut pred zaključkom rednega delovnega časa. Poleg nevestnih delavcev, so takemu stanju krivi tudi posamezni vodje linij, oz. oddelkov. Nasprotno temu pa je predsednik pohvalil sindikalno sodelovanje, tako s SOZD Iskra, kot z občinskim sindikalnim svetom.

Potem, ko so se udeleženci seje seznanili še s poročilom nadzornega odbora in finančnim

TOZD posvetiti pozornost tistim izdelkom, ki so v tem trenutku dohodkovno najbolj zanimivi.

V razpravi je sodelovala tudi sekretarka občinskega sindikalnega sveta in predsednik sindikata SOZD Iskra, ki je med drugim spregovoril tudi o poslovanju tega slovenskega velikan.

Sledile so volitve. Sindikat v Iskri Avtoelektriki bo še naprej vodil dosedanji predsednik Miloš Vodopivec, njegov namestnik pa je Ilko Vidic. Ob koncu zasedanja se je Miloš Vodopivec prisrčno zahvalil za zaupanje ter izrazil zadovoljstvo nad dobrim sodelovanjem z vodstvom delovne organizacije, predsedniki osnovnih organizacij ter člani predsedstva.

M. R.

Mi mladi — novo glasilo

V novogoriški Iskri Avtoelektriki so dobili nekaj, kar je že vrsto let močno primanjkovalo. Kljub dokaj dobri obveščeni, skozi vrsto virov pa je le bilo čutiti pomanjkanje informacij, predvsem pisмениh za mlade. No, poslej bo drugače, so sklenili mladi v tovarni delovnih sredstev in izdali prvo številko ciklostiranega glasila, ki so ga poimenovali po mladinski »Mi mladi«. Sprva nameravajo glasilo izdajati na dva meseca, oz. po potrebi, če pa bo prispevkov veliko, bodo seveda pogostejše med mladimi. Čeprav izdajajo glasilo v tovarni delovnih sredstev pa to ne pomeni, da v njem ne bodo smeli sodelovati tudi mladi iz ostalih TOZD. V glasilu bo vse, kar zanima širši krog mladih. Tu bo prostor za skrite pesniške talente, za zapisnike z mladinskih sestankov, za krajše zanimive sestavke, za male oglase, itd. Seveda srčno želimo, da glasila ne bi zajel val utrujenosti že takoj na začetku, zato korajžno naprej!

M. R.

stanjem je sledila razprava, ki sicer ni bila prav množična, bila pa je vsebinsko bogata. Vanjo se je najprej vključil Robert Žerjal, glavni direktor, ki je v uvodu poudaril in pohvalil vidno vlogo sindikata pri doseženih in strokovno naprednih rešitvah in odločitvah, v nadaljevanju pa je obširno spregovoril o sedanjem gospodarskem trenutku v Avtoelektriki. Dlje se je zadržal pri področju kvalitete in znova poudaril, da mora sleherni zaposleni dosledno spoštovati odločitve, oz. sklep o razglasitvi letošnjega leta za leto kvalitete v Avtoelektriki. Nemogoče je namreč obdržati že osvojeni tuji trg, nemogoče je povečanje izvoza in zaman se je truditi s prodorom v prvo vgradnjo pri renomiranih svetovnih proizvajalcih motornih vozil, če bodo reklamacije večje od 0,5 promile. To pa pomeni praktično sto odstotno zanesljivost!

Ocena poslovanja delovne organizacije v prvih dveh mesecih letos je po besedah glavnega direktorja zadovoljiva. Fizična rast proizvodnje, ovrednotena po stalnih cenah je bila 10,4% večja od lanske v istem obdobju, prodaja je tudi v okviru planirane pa tudi izvoz poteka po planu. In če ne bo večjih motenj v produkciji in pri uvozu, so možnosti za še boljše rezultate.

Glede temeljnih organizacij (VT Bovec, Žarnice Ljubljana in Mali zaganjalniki Nova Gorica), ki so lansko leto zaključile z rdečimi številki, je glavni direktor dejal, da so že formirne posebne strokovne skupine, ki morajo do 25. tega meseca pripraviti programe za izboljšanje dela in poslovanja. Sicer pa morajo prav v teh

Zahvala za pomoč

Pred dnevi se je oglašil v našem novogoriškem uredništvu Zdravko Jasnič iz TOZD Komerciala in nas tudi v imenu žene Vesne iz tovarne generatorjev in elektronike prosil za objavo zahvale za dragoceno pomoč, ki sta jo bila deležna v najstrašnejšem trenutku njunega življenja. Stanovanje družine Jasnič in stanovanja še petih družin v vipolžkem gradu v Goriških Brdih je namreč zajel strahoten požar, ki se je razbesnel do take mere, da je uničil praktično vse njihovo imetje, ali z drugimi besedami povedano, prebivalci v tem sto let starem objektu so si rešili le golo kožo.

Njuno nesrečo je s finančno pomočjo vsaj nekoliko ublažila tudi Avtoelektrika in sindikalna organizacija za kar se najiskrejeje zahvalujeta. Prav tako izražata globoko zahvalo sodelavcem iz obeh TOZD in drugim, ki so s finančno pomočjo, predvsem pa s prostovoljnim delom pomagali pri odpravljanju posledic strahotne nesreče. Nikoli pa ne bosta pozabila tudi pomoči delavcev področja družbenega standarda in varstva pri delu. Vsem in vsakomur še enkrat toplja zahvala!

M. R.

Najtežje poslovno leto doslej

»Za Invest servis je bilo minulo poslovno leto najtežje, odkar obstaja delovna organizacija. Leto smo sicer zaključili brez rdečih števil, vendar smo komaj »izplavali« iz težav. Le ob velikem prizadevanju vseh delavcev in doslednem uresničevanju predsanacijskega programa, takoj po prvem trimesečju, nam je to uspelo« — je dejal na začetku tega razgovora direktor Invest servisa dipl. inž. Štefan Volovšek.

S katerimi problemi mimo poglavitnih vesplošnih gospodarskih težav ste se srečevali že v začetku minulega leta?

Srečevali smo se tudi s težavami znotraj SOZD, tako, da smo v prvem trimesečju pri periodičnem obračunu izkazali izgubo. Težke gospodarske razmere, velika nelikvidnost in zadolženost vseprek, vse to je bilo treba podrobno analizirati, najti nova izhodišča in postopno sanirati, čeprav so bile možnosti za uspeh sorazmerno majhne. Z uspešnim delom komisije za pripravo predsanacijskega programa smo uspeli že do polletnega periodičnega obračuna odpraviti nekatere pomanjkljivosti. Postopno so se kazali prvi ugodnejši rezultati, ki so vzbujali upanje na premik na bolje.

Kateri problemi so izstopali?

Lahko jih strnemo v naslednje ugotovitve:

- večina kolektiva se kar ni mogla sprijazniti, da bo treba začeti delati drugače in bolje,
- pojavil se je velik osip kadra, odšlo je tudi nekaj delavcev, ki smo jih težko nadomestili, čeprav smo lahko po drugi plati ugotavljali, da večina čuti pripadnost k našemu kolektivu,
- pestila nas je velika nelikvidnost, vsak mesec smo z velikimi napori zbrali potrebna sredstva za izplačilo osebnih dohodkov in plačilo obveznosti po dolžniško-upniških razmerjih in

- na vseh področjih smo temeljito zniževali stroške, kar je marsikje povzročalo težave v poslovanju.

Zelo slabo so vplivali na naše poslovanje intervencijski ukrepi. Poleg spremenjenega obračunskega sistema, ki je negativno vplival na naš poslovni rezultat, smo presegli tudi maso za osebne dohodke tako, da smo v prvem trimesečju znižali že tako slabe osebne dohodke.

Primerjava naših poslovnih rezultatov z dosežki podskupine je bolj formalna, vsebinsko pa naše poslovanje, to je strokovna usposobljenostna sestava delavcev, načini pridobivanja dohodka in sestava sredstev, močno odstopa od tipičnih predstavnikov naše podskupine. Tako so neke primerjave dobre, npr. dohodek na delavca, nekatere pa izrazito slabe, npr. akumulacija na poprečno uporabljena poslovna sredstva. Te razlike so stvarno pogojene s posebnostmi naše vloge v SOZD, kar je strokovno potrdila tudi Gospodarska zbornica, ki je sestavljala to metodologijo.

Delitvena razmerja, ki upoštevajo družbene usmeritve, so v precejšnji meri vezana tudi na družbeni dogovor in neustrezno uvrstitve v podskupino dejavnosti. Za kakšne posledice gre?

Gre za vrsto problemov, ki odsevajo v naših notranjih slabostih, težav, ki so jih imele nekatere delovne organizacije, oz. TOZD znotraj SOZD, nadalje vpliva intervencijskih zakonov in uvrstitve naše organizacije v podskupino dejavnosti, ki ima v poprečju približno 12% nižje osebne dohodke kot gospodarstvo republike.

Te težave so odsevale pri delitvi osebnih dohodkov in sicer v:

- 16,4% nižji vrednosti točke za mesec fe-

bruar, kot posledici zveznih intervencijskih zakonov,

- podpoprečnem »naraščanju« osebnih dohodkov po izgubi v prvem trimesečju in

- vnovično 5% nižji vrednosti točke za mesec oktober, kot posledici prekoračitve mase za osebne dohodek v obdobju januar — september minulega leta.

Menda osebni dohodki Invest servisa zaostajajo za osebnimi dohodki poprečja Iskre. Se motim?

Res je. Toda kljub prevelikemu zaostajanju osebnih dohodkov za poprečjem Iskre pa se v sestavi čistega dohodka delež osebnih dohodkov iz obdobja v obdobje večja. V minulih letih je bil osebni dohodek v čistem dohodku zajet od 70 do 80%, v zadnjem obdobju pa je narasel na skoraj 90%. Ocenjujemo pa, da kot delovna organizacija skupnega pomena dosegamo v danih okoliščinah ustrezne rezultate in, da bomo družbeno zahtevano akumulacijo, oz. njeno stalno rast z našim poslovanjem težko dosegli, saj je znano, v kakšnih težavah je Iskra in kako težko dosegamo cene naših storitev. Potrebujemo nadpovprečno kakovost storitev, cene znotraj SOZD pa morajo pokrivati zadovoljive osebne dohodeke in sklad skupne porabe ter dogovorjeno akumulacijo za vsaj minimalen razvoj, oz. obnovo sredstev za delo.

Kaj pa likvidnost?

Z likvidnostjo smo imeli tudi velik problem. Delovna organizacija je izkazala v prvem trimesečju letni izgubo v višini 250 milijonov dinarjev, predvsem zaradi neporavnanih obveznosti delovnih organizacij SOZD iz leta 1986 in prvega trimesečja 1987 za skupna vlaganja v višini 812 milijonov dinarjev ter zaradi neplačanih obveznosti iz tekočega poslovanja v višini 188 milijonov dinarjev. To je povzročilo hudo nelikvidnost naše delovne organizacije in negativni saldo na internem dinarskem računu. Morali smo najemati kratkoročne kredite in plačevati visoke negativne obresti. Z aktivno izterjavo vseh terjatev nam je sicer uspelo odpraviti negativni saldo na internem dinarskem računu, vendar smo morali lani še vedno najemati kratkoročne kredite.

S sprotnim vodenjem odprtih terjatev in z aktivno izterjavo nam je v prvih mesecih letošnjega leta uspelo odplačati vse najete kredite tako, da tudi za prvo trimesečje letošnjega leta lahko pričakujemo ugoden rezultat poslovanja.

Kakšen je bil lani bolniški stalež in delež nadur v Invest servisu?

Poseben problem je predstavljal za našo organizacijo sorazmerno velik bolniški stalež. Lani je bilo skupno število opravljenih delovnih ur 935.268,5, od tega so znašali bolniški izostanki zaradi boleznin skupaj 84.374 ur, ali 9% od skupnega števila. Število nadur pa je znašalo lani 106.558, ali 12,4% od skupnega števila.

Delovna disciplina je bila na ravni prejšnjih let. V minulem letu smo obravnavali 12 kršitev delovnih dolžnosti, disciplinska komisija pa je na podlagi prijav kršitev sprejela tudi nekatere disciplinske ukrepe.

Ali zaposlenost v Invest servisu narašča, ali pada?

Glede uresničevanja družbeno dogovorjene politike o zaposlovanju na splošno lahko rečemo, da ga v največji možni meri uresničujemo. Poprečno število zaposlenih v lanskem letu je bilo 415 delavcev, za letos pa predvidevam še nekaj manjše — 405. Iz tega sledi, da se število zaposlenih celo zmanjšuje. Največ težav imamo s kadrom, katerega nasploh kronično primanjkuje, to so profili ekonomskih smeri, kurjači in čistilke. Zaradi tega trpi nadurno delo in delo po pogodbah.

V zvezi z uresničevanjem minimalnih standardov si prizadevamo, da bi bili vsi deležni organizirane tople prehrane, stanovanjske probleme pa lahko rešujemo le v okviru stanovanjskih kreditov in le v manjši meri z nakupi stanovanjskih enot.

Štipendiranje in izobraževanje poteka zadovoljivo, saj v razne programe vključujemo vsako leto več zaposlenih.

Letne načrte, oz. sporazum o zaposlovanju obravnavamo tudi v naših samoupravnih organih in jih podajamo samostojno, ali v okviru drugih poročil.

Če strnemo rezultat poslovanja v minulem letu v en stavek, kako bi ga ocenili?

Lahko ugotovimo, da so bili glede na splošne gospodarske težave rezultati poslovanja v minulem letu komaj zadovoljivi, ugotovljene pomanjkljivosti pa bomo morali v letošnjem letu odpraviti.

Tovariši direktor, za razgovor se vam najlepše zahvaljujem.

Marjan Kralj

Tehnika švicarskega podjetja Schindler bosta skupaj s tehnikoma Invest servisa čez nekaj dni dokončala prenavo in modernizacijo tovornega dvigala v PPC. Takoj nato pa se bodo skupaj lotili treh osebnih dvigal, najprej skrajno desnega (na sliki). (Foto: Marjan Kralj)

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sogovornik
Vladimir Logar

Odnosi med združenim podjetjem Iskra in družbeno-političnimi skupnostmi

ZDRUŽENO PODJETJE ISKRA ima svoj sedež v Kranju. Tu je tudi sedež največje organizacije, to je ELEKTROMEHANIKE. Poleg tega pa ima sedaj združeno podjetje organizacije raztresene po različnih krajih Slovenije; tako imajo sedež organizacije združenega podjetja v Semiču, Horjulu, Novem mestu, Trbovljah, Ljubljani, Sežani, Novi Gorici, Železnikih, Otočah in, kot je že omenjeno, v Kranju.

Razumljivo je, da se v zvezi s tem porajajo tudi odnosi med organizacijami in teritorialnimi družbeno-političnimi skupnostmi ter bančnimi organizacijami na tem področju. Poleg tega pa se poraja tudi vrsta vprašanj in problemov, ki zadevajo celotno združeno podjetje Iskra in jih je treba reševati tudi na relaciji z družbeno-političnimi skupnostmi republike, oz. z njenimi organi, prav tako pa tudi z bančnimi organizacijami na sedežu republike, katere razpolagajo s sorazmerno največjimi finančnimi sredstvi.

Odnosi med organizacijami in teritorialnimi družbeno-političnimi skupnostmi porajajo včasih tudi lokalistične težnje, ki ne gredo v prid interesom celotnega združenega podjetja. Lokalistični interesi so bili posebno močni v času, ko je bila Iskra enotno podjetje, to je pred 1. januarjem 1966. Nesporno bodo lokalistični interesi prisotni tudi pri konkretizaciji nove organizacije združenega podjetja Iskra, ker bi nekatere dosedanje enote, ki imajo status organizacije, z novim konceptom ta status izgubile.

Družbeno-politična skupnost republike se s svojimi organi bistveno vmešava v naše notranje odnose, jih pa tudi ne poskuša usklaje-

vati. Upoštevajoč dejstvo, da imamo enote po vsej republiki in, da se v teh enotah včasih porajajo s strani družbeno-političnih skupnosti lokalni interesi, bi nujno morala biti pomoč družbeno-politične skupnosti republike večja, to je v usmerjanju dejavnosti teritorialnih družbeno-političnih skupnosti, kjer imajo organizacije združenega podjetja Iskra svoje sedeže, v smeri skupnih interesov celotnega združenega podjetja. To se bo zlasti izkazalo potrebno pri koncentraciji določenih finančnih sredstev za nadaljnjo izgradnjo združenega podjetja, zlasti za modernizacijo. Predvideva se, da bi bilo morda umestno, da bi ena izmed bančnih organizacij v republiki prevzela vlogo glavnega finansierja združenega podjetja Iskra. Pri tem naj bi koncentrirale svoja sredstva tudi področne bančne organizacije, kolikor so jih namenile za financiranje združenega podjetja Iskra. Tukaj se bodo nesporno pojavile težave, ker imajo, tako področne bančne organizacije, kot lokalne družbeno-politične skupnosti pred seboj le trenutne interese, ne pa neke dolgoročneje politike za izgradnjo elektronske industrije na področju Slovenije. Dosedanja praksa sicer kaže, da so bili v primeru, ko je ena izmed organizacij na posameznem teritoriju dobro poslovala, močni lokalni vplivi na čim večjo ingerenco v tej organizaciji, ko pa se je ta organizacija znašla v težavnem položaju, pa naj bi te probleme nosilo in reševalo združeno podjetje v centru. Lokalni faktorji so se v mnogih primerih v takem položaju umaknili od reševanja problemov, četudi bi bila to njihova dolžnost, prav tako pa imajo interes, saj področne organizacije zaposlujejo veliko ljudi s tega področja. Treba pa je imeti tudi pred očmi, da nenadni gospodarski pojavi tako na zunanjih trgih, prav tako pa tudi že na notranjem, postavljajo danes eno izmed enot združenega podjetja Iskra v boljši položaj, druge v nekoliko slabšega, da pa se to hitro menja ter je pri vsem tem treba imeti pred očmi dolgoročnejšo politiko podjetja.

Nesporno bodo poleg samih faktorjev družbeno-političnih skupnosti imele za nadaljnje poslovanje združenega podjetja Iskra in njegovih organizacij važno vlogo tudi bančne organizacije s svojimi sredstvi, katera bi nudile kot kredit združenemu podjetju. Združeno podjetje je izdelalo koncept dolgoročneje finančne politike združenega podjetja in je to v obravnavi s pristojnimi bančnimi organizacijami. V tem konceptu je predvidena določena koncentracija sredstev na ravni združenega podjetja, tako lastnih kot tujih, predvsem po možnosti, da se sredstva, katera mora podjetje Iskra vračati kot anuitete za investicijska posojila, vračajo nazaj kot krediti v Iskra. Koncept vsebuje tudi še razne druge predloge, ki naj bi izboljšali likvidnost združenega podjetja Iskra, ki ni zadovoljiva.

Res je, da bo naloga izpeljati koncept nove reorganizacije in doseči zaželeno cilje predvsem skrb delovnih ljudi v združenem podjetju

Iskra, samoupravnih organov in odgovornih oseb ter družbeno-političnih organizacij v združenem podjetju, vendar se bo ta skrb in pomoč morala pokazati tudi s strani družbeno-političnih skupnosti in bančnih organizacij. To bo pot k nadaljnjemu razvoju elektronske industrije v Sloveniji, katere nosilec je v glavnem združeno podjetje Iskra. Elektronska industrija ima nesporno sposobnost za nadaljnjo rast, seveda ob nenehnem izpopolnjevanju in modernizaciji ter uspešnosti poslovanja.

Pri izvajanju predloga za organizacijske spremembe v združenem podjetju pričakujemo, da bodo nastopile določene težave. Te težave bodo izvirale predvsem iz naslednjih dejstev:

— vodilni delavci in direktorji v dosedanjih organizacijah, ki bodo spremenile svoj status, bodo povzročali določen odpor, zaradi izgube svoje veljave in avtoritete;

— kolektivi teh organizacij bodo

nasprotovali spremembi statusa in določenim omejitvam njihovih pristojnosti;

— s strani teritorialnih družbeno-političnih skupnosti in njihovih organov ter bank pa pričakujemo določen odpor zaradi oslabitve njihovega vpliva v zvezi s kompaktnjšim vodstvom celotnega podjetja.

IX.

Poleg lastnih konceptov za reorganizacijo združenega podjetja Iskra je pri teh težavah bila uporabljena tudi študija o organizaciji Iskre, katero je izdelal Inštitut IMEDE. Ta študija je bila uporabljena zlasti glede postavitve take organizacije v združenem podjetju Iskra, ki bo najbolj učinkovita. Pri tem pa smo seveda upoštevali temeljna izhodišča našega družbeno-ekonomskega sistema, kot so zlasti družbena lastnina proizvodjalnih sredstev, samoupravljanje, osvoboditev dela in delitev dohodka.

Iskra

SOZD Iskra
Izobraževalni center
Ljubljana
in
Področje kakovosti
SOZD Iskra

razpisujeta strokovno izpopolnjevanje na temo

Celovito obvladovanje kakovosti

v času od 12. 4. do 15. 4. 1988

Izobraževalni center je v sodelovanju s področjem kakovosti v okviru letnega programa izobraževanja pripravil program za izobraževanje z osnovami celovitega obvladovanja kakovosti (CEOK). Razpisani seminar je namenjen vodilnim in vodstvenim delavcem vseh profilov v DO in TOZD. Udeleženci se bodo seznanili z osnovami celovitega obvladovanja kakovosti kot sistema in se usposobili za pripravo in izvedbo CEOK.

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:

1. Kakovost, cena in rok dobave kot osnove tržnega pristopa
2. Celovito obvladovanje kakovosti kot sistem
3. Zagotavljanje kakovosti pri razvoju
4. Obvladovanje kakovosti pri trženju
5. Vsebina in vrstni red uvajanja programa za celovito obvladovanje kakovosti
6. Princip dela pri CEOK.

Čas in kraj: s programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 12. 4. ob 9. v Kompasovem Hotelu v Ribnem (pri Bledu). Zaključek seminarja bo dne 15. 4. 1988 predvidoma ob 14.

Prijave: prijavnice pošljite najpozneje do 4. 4. 1988 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XII. Podrobnejše informacije o vsebini in izvedbi seminarja dobite v Izobraževalnem centru SOZD Iskra na tel. št.: (061) 222-212.

Tečaj za planince

Planinska sekcija bo organizirala tečaj za vse planince, ki bi se radi kaj naučili o zimskem gibanju v gorah. Tečaj bomo izvedli 25. in 26. marca na Kališču.

Teme, ki jih bomo obravnavali:

- nekaj o snegu in plazovih
- podhladitve in prva pomoč
- oprema in prehrana
- uporaba cepina in derez
- varovanje in zaustavljanje zdrsov
- prečenje snežišč
- bivak v snegu
- odgovori na vprašanja udeležencev.

Vsak udeleženec tečaja mora imeti s seboj dobro zimsko opremo (cepin in dereze, pomožno vrvico, očala, veterne leče, 2 vponki), prehrano in spanje bomo organizirali v Domu na Kališču.

Če vse, ali nekatere opreme nimate, si jo poizkušajte izposoditi pri starejših planincih, napr. sodelavcih, ki tako opremo imajo.

Na pot bomo odšli 25. marca ob 16.20 in to z rednim avtobusom iz Kranja. Že na dostopu bomo obdelali nekatere navedenih tem, nekatere pa potem zvečer. Naslednjega dne bomo v glavnem delali praktično, po kosilu pa se bomo še pogovorili o obravnavanih temah.

Tečaj bo ob pomoči tovarišev vodil Marijan Ručigaj, cena tečaja je 3000 din, prijave pa kot vedno zbira Pajkova do 21. 3. 1988 (tajništvo DO ERO, tel.: 5-2822).

»PLANINSKI SREČNO«

Porezen '88

Planinsko društvo Kranj bo organiziralo v nedeljo, 27. marca 1988. tradicionalni zimski spominski pohod na 1632 m visoki Porezen. Zbor udeležencev bo ob 7. uri (poletni čas!) pred hotelom Creina, od koder bo posebni avtobus peljal skozi Selško dolino na Petrovo brdo. Od tu je do vrha Porezna oziroma planinskega doma dobri dve uri hoje. Vsak dobi pri domu topel čaj, glede hrane pa je najboljši, da jo ima vsak s seboj. Ker v tem času običajno na gori vladajo prave zimske razmere, morajo biti planinci primerno opremljeni, vodniki pa še posebej priporočajo uporabo smučarskih palic in ledeniških ali smučarskih očal (veter!). Izlet bodo vodili planinski vodniki S. Tavčar, M. Čelik, A. Smolej in E. Trilar.

Odhod avtobusov s Petrovega brda bo predvidoma ob 13.30 in 14.30. Prijave in vplačila (4.000 din) sprejema društvena pisarna, telefon 22823.

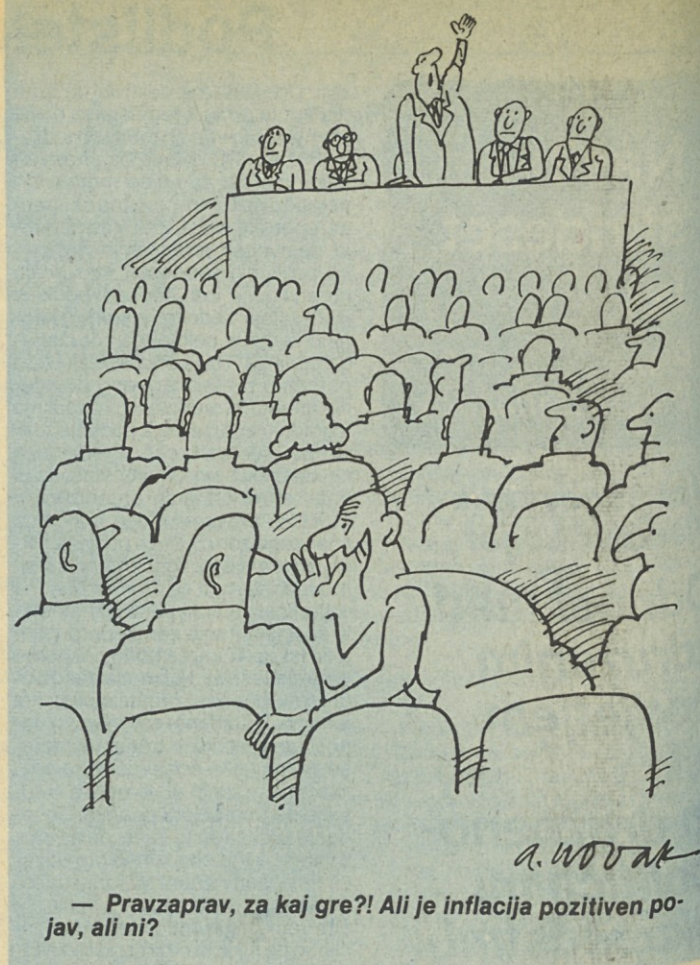
VABLJENI!

Mali oglasi

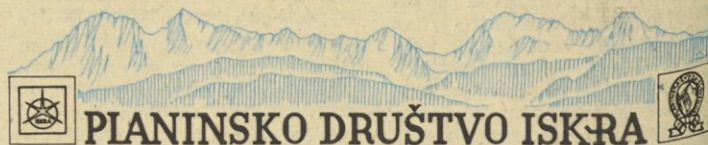
Ugodno prodam klubsko mizico Alples 110 x 60. Informacije na tel.: (064) 22-221, interna 2192.

Prodajam kolo Personal modre barve z dodatno opremo: 12 prestav, Comfort sedež, širše krmilo. Informacije po telefonu — dopoldne: 320-441, int. 344, popoldne: 445-649, Grgič.

Prodajam camp prikolico 2+2 staro 4,5 let z baldahinom, dolžina 3,9 m, teža 625 kg, kuhinja rostfrei, poseben prostor za umivalnik in možnost priključka WC-ja. Cena: 2,5 MIL. Cenjene interesente prosim, da se javijo na tel. 551-370, ĐURIŠIČ, dopoldne.

— Pravzaprav, za kaj gre?! Ali je inflacija pozitiven pojav, ali ni?

Turno-smučarski izlet na Komno

Bodimo optimisti in verjemimo temu, da bo 26. in 27. marca lepo vreme in da se bomo imeli na turnem smučanju na Komni izredno prijetno. O optimizmu pišemo zato, ker je ta izlet lani odpadel, ker pa je Komna nedvomno največje smučarsko prostranstvo naših gora, lahko bi rekli kar pravi paradiz za turne smučarje, o kakšnih nasprotjih, da bi ta izlet letos ponovno organizirali, ni bilo govora.

Zadnji marčevski vikend gremo torej s PD Iskra na Komno. Izlet bo turno-smučarski, nanj pa vabimo tudi tiste, ki ne smučajo, saj nam bo v soboto, torej prvi dan izleta, gorski reševalec in vodnik Tone Sazonov-Tonač predstavil varovanje v gorah, zlasti v zimskih razmerah. Prav zato prinesite s seboj na Komno tudi dereze in cepine, morda pa še vrvi in vponke.

V nedeljo nas bo Tonač vodil s smučmi na 2228 metrov visoko Čelo. Od doma na Komni bomo šli čez Planino na Kraju ter nato nad Kočo pod Bogatinom zavili desno navzgor do prevala na robu Lepe Komne. Nadaljevali bomo po dolinicah in kontah do Poljanice, nato pa proti Malim vratom. Eden ciljev na tej poti je Kal, za njim pa se bomo napotili proti Čelu. Če bo sneg pretrd, se bomo na glavni vrh povzpeli peš, če bodo snežne razmere ugodne, pa seveda s smučmi. Verjetno se bomo vračali po isti poti.

Prijavite se lahko pri Ladu Drobežu po telefonu 061/223-977. Dobili se bomo v soboto ob 8-ih pod Dvorano Tivoli v Ljubljani ter se z osebnimi avtomobili odpeljali proti Savici. Smučmi, nahrbtnike in drugo opremo nam bodo na Komno prepeljali z žičnico. Spali bomo v domu na Komni.